

בית נאמן

מוצי' פרשת פינחס, כ"ד בתמוז תשפ"א

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עזריאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

נושאי השיעור:

א. סכנת הממשלה והרפורמים. ב. צריכים להתפלל. ג. קינת "אשחר עדתי". ד. בכח האמונה אנחנו שורדים ולא מפחדים מאף אחד. ה. קינת "ציון הלא תשאלי לשלום אסיריך". ו. ממה נפטרו תלמידי רבי עקיבא? ז. יש מאגדות חז"ל שאינם כפשוטם. ח. הראשונים והאחרונים הרבה פעמים כותבים דבריהם מתוך הזכרון. ט. זהירות משתיית מים ב"תקופה".

"והלכו במו ים, לאין קץ לשבים, לענות נפשות, וכלות גויה"

ג. השבוע הזה קראנו את הקינה של רבי יהודה הלוי המתחילה "אשחר עדתי ולמאד עניה ואפקוד נותי ורבה שאיה". כל כך עמוקה הקינה הזאת. יש בה משקל. רוב העולם לא מבינים כלום, לא מבינים לא משקל ולא מסקל. לא מבינים כלום. אבל הקינות האלה כל כך חיזקו את עם ישראל. רבי יהודה הלוי קדם חמש מאות שנה לגירוש ספרד, ובקינה הזאת הוא מתאר את גירוש ספרד ברוח הקודש: "והלכו במו ים, לאין קץ לשבים, לענות נפשות, וכלות גויה". מי הלכו במו ים? כל הזמן היו ישראל בספרד כמו מלכים. זה היה שר כאן, וזה היה שר שם, וזה היה ראש החשבונות, וזה היה איצטגנין. כולם ככה היו. אחרי חמש מאות שנה התדרדר הגלגל עד שהתחילו לעשות לנו צרות.

"אשר רם ונעלה והוריד והעלה ומחץ ורפא והמית והחיה"

ד. אחר כך אומר: "אביהם ברחמיו, ירחם יתומיו, ויקבוץ זרויה, לארץ נקיה. אשר רם ונעלה, והוריד והעלה, ומחץ ורפא, והמית והחיה". תראו את היופי בחרוז הזה. "אשר רם ונעלה - הקב"ה רם ונעלה - והוריד והעלה ומחץ ורפא והמית והחיה". שלוש פעמים כתב את הדבר הרע לפני הדבר הטוב. רם ונעלה והוריד בן אדם עד הסוף. גירוש ספרד היה נורא ואיום. ספרי ההסטוריה² מתארים אותו כחורבן הבית השלישי. "אשר רם ונעלה והוריד והעלה ומחץ - נתן מכות - ורפא, והמית והחיה". אחרי המות יש גם חיים. אלה בספרד הכריחו אותם שלא לקיים שום דבר מן התורה, והנה מה היה אחר כך בימינו? באו יהודים שחזרו בתשובה, הם נעלו את בית הקברות הישן של ספרד, ועלו כמה בחורים על קברם של מלך ספרד פרדיננד ועל קברה של הממזרת שלו איזבל (קוראים לה איזבלה, אבל זו איזבל אשתו של אחאב, זו לגלול שלה...) אמרו להם: מה הרווחתם מכל מה שעשיתם? מה הרווחתם?! אנחנו חזרנו לתורה, אתם תלכו לעזאזל. יש אפילו כתב יד של החוק שעשה פרדיננד בזמנו שאסור היהודי יגור בספרד, מה הרוויח מזה?! אדרבה, עם ישראל 2. אני קורא ההסטוריה. לא כמו אנשים שהם שונאים לשמוע. תגיד להם אדם הראשון היה אחרי רשב"י, יגידו לך כן, זה יכול להיות... אז למה קוראים לו אדם הראשון?! היה תלמיד חכם בתוסס, אמר תגיד לי, מי קדם למי, שמשון הגיבור או רבי שמעון בר יוחאי? איזו שאלה זאת?! שמשון הגבור היה גבור, אבל הוא לא הגיע למעלה של רשב"י, אז רשב"י צריך להיות לפניו... רשב"י מתקופת התנאים אחרי החורבן, ושמשון עוד לפני בניין בית ראשון. מה אתה שואל?! תגידו זה לא תלמיד חכם? יש לו ספרים שלמים חידושים על התורה ועל המדרשים. לאיזו טפשות הגענו?! היו לנו ספרי ההסטוריה שהמחברים היו יראי שמים ואני קורא את כולם פעם פעמיים שלוש וארבע וחמש ועשר, וזוכר את התאריכים כולם. ככה אנחנו לומדים, ככה אדם ילמד. לא יקשה על הרמב"ם איך אתה כותב דבר כזה, הרי הבן איש חי אמר אחרת! באמת קושיא עצומה... תקשה על הרמב"ם מהבן איש חי?! מה אתה מבלבל את המוח?!

"הן הבט נא עמך כולנו"

א. שבוע טוב ומבורך. חזק וברוך (לר' כפיר פרטוש הי"ו על הפיוט "מצפרא עד ערב"). השיר הזה מתאים יותר אחרי תשעה באב כי הוא מלא נחמה ושמחה. מצד אחד אומר "ולבי כואב" וזו אמת, לבנו כואב כפול, היה לנו כאב על הגלות, ועל חורבן בית המקדש, ועל הקינות שאומרים כל יום. אבל נוסף עוד כאב על הממשלה ה"נפלאה" שיש לנו. בית הדין הרבני כפוף לאחד רפורמי, יש חורבן כזה בעולם?! גם בן גוריון שהיה חילוני גמור, והוא אשם במאות אלפי יהודים ספרדים תמימים שהביאו אותם לכאן והכריחו אותם, אמרו להם: "אין עבודה, רק אם תעבדו בשבת", "אין פרנסה, רק אם יהיה לך פנקס אדום", וכן על זו הדרך. אבל בכל זאת הוא ידע שיש דברים שאסור לנגוע בהם. אמר, אנחנו לא רוצים לפגל את העם, אחרת כל מי שישא אשה יצטרך לברר אם האשה הזאת שייכת לחילוניים או לדתיים או לחרדים?! לפני שבאו האנשים האלה, אדם נושא אשה אפילו במקומות הכי גרועים בישראל, לבו בטוח שזאת אשה יהודיה בלי ספק. אז כשהייתי אומר בתיקון חצות (עוד בחוץ לארץ): "הן הבט נא עמך כולנו" (ישעיה ס"ד ח'), כתבתי שם בגיליון: "כיוון על חוק נישואין וגירושין". "עמך כולנו" - עם כל חילולי שבת, ועם כל הכפירה, ועם כל הדיבורים - כולנו עמך. תמצא אחת בקיבוץ שמוכנה לשמור שבת, מוכנה להבין את התורה, מוכנה להעריך את הכל, אז אתה יכול להתחתן אתה. אבל היום אתה לא יכול לדעת.

מה אנחנו צריכים לעשות? רק להתפלל

ב. אמנם זו בעיה גדולה מאד. חמשה מיליון יהודים נכנסו לרפורמה. כמעט ארבעים אחוז מעם ישראל נעשו רפורמים! אבל היה גבול¹. היום גם את הגבול הזה רוצים להרוס. רוצים לתת בכותל המערבי מקום לרפורמים, רוצים שהאוטובוסים ייסעו בשבת בריש גלי. המדינה הזאת אין לה טעם בכלל לקיום שלה. כל הקיום שלה הוא בגלל שזו מדינה קטנטנה שקוראים לה ישראל. ישראל הזאת מרדה באלוקיה, אחד אמר בכנסת "הרפורמים הם אויבי ה'". הרפורמי זה אויב ה', אבל כל הממשלה הזאת היא ככה. מה לעשות?! יש בה קצת דתיים, אבל הם בטלים בששים. ערבי אחד יכול להעמיד את כל המדינה על הרגליים. הוא יאמר, אני לא מסכים למלחמה, אתם רוצים אחרת? אני פורש! והדתיים שישנם שם אי אפשר לדעת אם הם מסוגלים לעשות את זה, "מלחכי פנכה". כל אחד ואחד מלחך פנכה. אבל מה אנחנו צריכים לעשות? רק להתפלל.

1. כתוב "בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע" (ויקרא י"ג, מ"ה). וחכם אחד אמר אל תקרי "בגדיו יהיו פרומים" אלא "בגדיו יהיו רפורמים"...

לע"נ אבי הישיבה הרה"צ רבי בנימין הכהן בן מבירכה זצ"ל.

הדלקת נרות	מוצי' ש"ס	ר"ת
י-ם:	19:13	20:29
ת"א:	19:30	20:32
חיפה:	19:21	20:33
ב"ש:	19:28	20:26

יכולים לקרוא הכל. למה? כי כל יום שקוראים תיקון חצות מסיימים בנחמה, אז קוראים את כל הדברים האלה. והתיאור כל כך מרעיד - "והלכו במו ים". ממש ככה. איך ידע רבי יהודה הלוי שילכו במו ים? הוא היה מיוחד במינו. כשהיה כותב שיר על שמחה, מרקיז את האדם. "וירקידם כמו עגל"⁴ (תהלים כ"ט ו...) שרים "ידידי השכחה, חנותך בבין שדי, ולמה מכרתני, צמיתות למעבידי". למה מכרת אותי לצמיתות למעבידי שלי? רדיפה ע"י יון רדיפה ע"י מדי. מה זה? "היש בלתך גואל, ובלתי אסיר תקווה" - יש עוד מישהו אחר חוץ ממך שהוא גואל את ישראל? אין אף אחד. פעם הלכו אחרי רוסיה - חושך, הלכו אחרי אמריקה - אפילה. הלכו אחרי אנגליה ואחרי ההשכלה ואחרי המדע - הכל חושך ואפילה. "ובלתי אסיר תקווה" - אנחנו אסורים לך, קשורים לך בתקווה. "תנה עוזך לי כי, לך אתנה דודי" - אתה נותן לי את העוז, ואני נותנת לך דודי את החיבה ואת ההערכה למרות הכל. למרות שנלחמים בנו כל האנשים האלה שהם לא יודעים מה זו יהדות, אבל אנחנו מחנכים ילדים. אתה רואה כל בוקר ילדים הולכים לבית ספר כל כך מתוקים מדבש - "יוסף ה' עליכם עליכם ועל בניכם"⁵ (תהלים קט"ו י"ד).

4. איך אומר הרב קאפח? שמים רגל על רגל ומרקדים כמו עגל...
5. לפני מאה שנה היה רבי יוסף חיים זונגפלד הולך ביום ט"ו בשבט (היה צריך ללכת בשביל הבריאות שלו). הוא היה הולך עם המשרת שלו - הרב משה בלוי, אז אמר לו: הרב, בוא תזוז מכאן. אמר לו: למה? אמר לו: יש כאן ציונים. אמר לו: אני רוצה ללכת לשם. למה אתה רוצה ללכת שמה? ככה. הלך על ידם, ושמע אותו שאומר בלחש: "יוסף ה' עליכם עליכם ועל בניכם". אמר לו: הרב, אתה מברך את הציונים?! אמר לו: כאשר יחזרו בתשובה תראה כמה אלפים ורבבות

התאחד שבעתיים מאז. כל עם ישראל יש להם שולחן ערוך אחד! לא עשו שולחן ערוך לספרדים ושולחן ערוך לאשכנזים, אלא שולחן ערוך אחד לאשכנזים ולספרדים, וכל מה שהאשכנזים נוהגים אחרת הרמ"א כותב הגהה. כולם לומדים באותם סימנים.³

וי-ה זה החודש, לטובה יחדש, ורצון יצו א-ל, רב העלילה
ה. אחר כך אומר: "ותשוב לעירך ותבנה דבירך ותאסוף זרויה לארץ נקיה". תשוב לעיר שלך, תבנה את הדביר - בית המקדש, ותאסוף זרויה - עם ישראל שהם זרויים בכל אומות העולם. פעם מישהו אמר שהם מפוזרים במאה ואחת מדינות - תאסוף זרויה. אחר כך אומר: "מחדש חדשים, יקבץ קדושים, אנשים ונשים, לארץ בניה. וי-ה זה החודש, לטובה יחדש, ורצון יצו א-ל, רב העלילה". בליל תשעה באב לא קוראים את הקטעים האחרונים כי יש בהם נחמה. אבל באמצע השבוע [בתיקון חצות] אנחנו

3. ויותר מזה, כשבעל חיי אדם עשה סדר אחר, פגש אותו רבי חיים מוולאז'ין (תלמיד הגר"א). אמר לו למה עשית ככה? אנחנו יודעים בסימן זה יש הלכות ברכת התורה, בסימן זה ברכת המזון, בסימן זה הלכות תקיעת שופר. בלבול לנו את הכל? למה עשית את זה? (עיין בהקדמת החיי אדם לספרו חכמת אדם). כל אלה שעשו משהו נגד מרן לא עזר להם. מה זה נגד מרן? הוא לא חולק על מרן, אלא עשה סדר להקל יותר. אבל הסדר של מרן הוא הכי טוב. ובאמת זה לא הסדר של מרן, הוא לא חידש אותו, אנחנו הספרדים לא מחדשים, מרן הלך בכיוון של בעל הטורים (רבנו יעקב בעל הטורים). ככה צריך להיות. **אומות העולם רוצים לפזר אותנו על שבעה ימים ואנחנו נוכיח להם שהתורה מאחדת אותנו מחדש.** וככה יש לנו שולחן ערוך ויש לנו אחרונים סביב השולחן ערוך, על סעיף אחד כמה וכמה דברים.

חודש הספר במכון "ארח צדיקים"

ספרי חידושי תורה ואגדה
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

מכון
ארח
צדיקים
ברניה

לרגל
חודש הספר
20% הנחה!

הנחות לכמויות
ולמפיצי ספרים

ספרי הלכה וחידושי ש"ס
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

חידושי חז"ל
מסוך רבנו חיים ורבי חיים ורבי יצחק ורבי יוסף

לפרטים והזמנות: 08-6727523 (שלוחה 6)

לע"נ
כמימס בן
סתרונה סופר
ואשתו מינה
יסמינה בת
מרימה.

מכל עברייך. ושלוש אסיר תקוה נותן דמעיו כטל חרמון ונכסף לרדתם על הרריך. הוא מתאר את המקומות שהייתה בהם קדושה ונבואה - "הר העברים והר ההר" - שם היו משה רבנו ואהרן הכהן, אומר - "אשר שם שני אורים גדולים מאיריך ומוריך". "חיי נשמות אויר ארצך" - לפני מאה שנה באו ציונים לארץ ישראל ושתו מהמים של הכינרת. אמרו רבי יהודה הלוי שתה מזה? איך הוא ידע לכתוב "וממר דרור אדמת עפרך, ונופת צוף נהרייך"? מאיפה ידע שהנהר של ארץ ישראל הוא מתוק יותר מנופת ומסוכר ומצוף? הוא לא ראה את זה. משום שהוא ידע שהאהבה לארץ ישראל היא מעל כולם. אפילו חילונים גמורים הקינה הזאת עודדה אותם לבוא מסוף העולם. מישוה כתב בספר סיפורים (ספר לימוד של ילדים שקראתי בו בגיל תשע, קוראים לו 'פסיעות') אמר בילדותי (הוא אשכנזי) לא ידעתי אם יש ישראל בעולם או לא, אמרו לי שיש ארץ ישראל, אבל אני לא יודע אם ארץ ישראל זו באמת מדינה בעולם, או שזה מדינה דמיונית. (מדינה אותיות דמינה...) הכל דמיון. עד שגדלתי וראיתי שיש מקום כזה שנקרא ארץ ישראל. אסור לומר אני שונא את ארץ ישראל. "בושו ויסוגו אחור כל שונאי ציון" (תהלים קכ"ט ה'). כל מי ששונא את ציון יתבייש ויכלם. אלה שנשארו שם בגולה בעוונות, מה נשאר לנו מהם? כלום. חברו ספרים, העמידו תלמידים, עשו את הכל והלכו למשרפות. צריכים כולנו לעלות לארץ ישראל ולבנות אותה ולעמוד חזק. פעם רובם ככולם היו כופרים גמורים, היום ברוך ה' אחרת. יכולים לשנות את המפה ולהפוך את ארץ ישראל ל"ארץ אשר ה' אלקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה" (דברים י"א, י"ב). כן יהי רצון.

יש מאגדות חז"ל שאינם כפשוטם

ח. עכשיו יש לנו כמה דברים של השבוע לעורר עליהם. דבר ראשון, פעם כתבתי (עיין בירחון אור תורה סיון תשע"ג סימן ק"ו אות ד' ועוד) על פטירת **תלמידי רבי עקיבא שיותר מסתברת הדעה שהם נפטרו במלחמה**, (וככה מבואר באגרת רב שרירא גאון דהוה "שמדא"). מקובל בעולם החושך שהדעה הזאת היא דעה של השכלה. אבל הם בהמות, חסרי דעת, אין בהם טיפת שכל. וכי זו פעם ראשונה שהאגדות של הגמרא הם לא כפשוטם?! אלפי פעמים יש דברים כאלה. הנה יש לנו (בבא מציעא דף נ"ט ע"ב) חרוב יוכיח, אמת המים תוכיח, כתלי בית המדרש יוכיחו. ויש שם מהרש"א ומהר"ם שיף שמוציאים את הדברים מפשוטם. "חרוב יוכיח" שלמדתי תורה במסירות נפש כמו רבי חנינא בן דוסא שהיה מתפרנס מחרוב (ברכות דף י"ז ע"ב), וכל מיני פירושים כאלה. רבנו חננאל (מובא בשיטה מקובצת בבבא מציעא שם) אומר שיש מי שאומר שכל הסיפור הזה קרה בחלום. ולמה בגמרא לא אמרו שזה היה בחלום? כי היו מחזיקים את החלומות שלהם כדברי נבואה, אבל חכמים שלנו אמרו "חלומות השוא ידברו" (זכריה י"ב), ולא נתייחס לחלומות האלה, אבל הגמרא אמרה דברים כפשוטם. ולמה הם נפטרו במלחמה? כי הרמב"ם כותב (פ"א מהלכות מלכים ה"ג) שרבי עקיבא היה נושא כליו של בר כוכבא. איפה נמצא הדבר הזה בגמרא? הוא לא כתוב בגמרא שלנו, אבל הרמב"ם היה לו הקטע הזה בגמרא והושמט בכל הגמרות שלנו. והוא נמצא בנוסח תימני בגמרא פרק חלק,

שם כתוב שרבי עקיבא היה נושא כליו של בר כוכבא (עיין בספר אלף דור ח"ב עמ' 116 צילום כתב היד). ומכאן לקח הרמב"ם את זה. למה הגמרא לא אמרה בפירוש שמתו ממש במלחמה? מפני הכבוד, כדי שלא נחרחר ריב בינינו לבין האומות, הרי אנחנו שבויים בידי מלכות רומי. אז הגמרא לא רצתה לספר את זה.

נס נסתר

ט. ויש לנו דוגמא ב**נס חנוכה**. כתוב בגמרא (שבת דף כ"א ע"ב): מאי חנוכה, שכשנכנסו יוונים וכו' וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, אז הם ראו שהשמן שיש בו ללילה אחד, נעשה נס ודלקו ממנו שמונה ימים. **שמעתי מאבא ע"ה** שאמר לי, **למה לא ספרו על הניצחון, איך נלחמו ומי נלחם?** כלום לא כתוב, לא יהודה המכבי ולא שום דבר, יש רק במגילות אנטיוכוס וספר חשמונאים. בגמרא כתוב שגברו בני חשמונאי ונצחום, למה? **כדי שלא לעורר שנאה יותר מדאי**, אנחנו מדברים רק על הנס, לא היה לנו שמן טהור והנה השמן הספיק לשמונה ימים. ואת זה אבא לא אמר מלבו, הוא ראה את זה בספרים. ויש לנו רק פרי חדש (סימן תר"ע) שאמר הטעם שעושים את החג שמונה ימים (מין שואל (בב"ש) למה לא מספיק שבעה ימים) בגלל שהיום הראשון הוא לזכר הניצחון, זה הנס הגדול ביותר. למה העלימו אותו בגמרא? מפני שלא כדאי כל הזמן לסכסך. יותר מזה, כתבו בשם החתם סופר שרבנו הקדוש לא כתב על נס חנוכה שום דבר. רק ברמז כאן ורמז שם, בבבא קמא כתוב (ב"ק דף ס"ב ע"ב) "רבי יהודה אומר **בנר חנוכה** פטור מפני שהדליק ברשות" זה הכל. לא כתוב כל הסיפור של חנוכה. למה? כי אבותינו היו בגלות תחת רומי, תחת יון, ממקום למקום, מה נעשה?! לכן גם פה כתבו את הכל ברמז. מי שרוצה להאמין שהייתה אסכרה כפשוטו - שיאמין שכל יום היו שמונה מאות אסכרות, אבל מלחמה אתה מבין, "כי כזה וכן תאכל החרב" (ש"ב י"א כ"ה). אמרו לא, זה כתוב בפסוק בשביל לעודד את ההולכים למלחמה. זה לא כפשוטו. זה כפשוטו, כי כזה וכזה תאכל החרב. יש מדרש פרשת אמור (ויקרא רבה פרשה כ"ו אות ב') שאומר שהיו גופלים בימי דוד המלך⁷.

7. המדרש אומר איך בימי דוד המלך היו הולכים למלחמה ונופלים, ובימי אחאב **הולכים למלחמה ונוצחים?** איך נדע שזה היה ככה? אחאב עשה שלש פעמים מלחמה עם מלך ארם. פעם ראשונה הכל בסדר, פעם שניה הכל בסדר, פעם שלישית רמזו לו נביאי האמת (היו גם נביאי השקר) שהוא יפול וכולם חוזרים לביתם - "לא אדונים לאלה ישובו איש לביתו לשלום" (מ"א כ"ב י"ז). ככה נאמר שם. וכך היה, אחאב התחפש, ומישהו משך בקשת לתומו, נפלה הקשת באחאב והוא נפל וכל החיילים חזרו הביתה. ואילו בימי דוד המלך היו הולכים ונופלים. למה? **כי בימי דוד המלך הייתה שנאת חינום**. כל אחד ואחד מדבר בשנאה על חבירו. שגאמר (תהלים נ"ז, ה'): "אשכבה לוהטים" - אלו דואג ואחיתופל שהיו להוטין אחר לשון הרע "בני אדם שניהם חנית וחצים, ולשונם חרב חדה". היו מדברים לשון הרע, ולכן היו הולכים ונופלים. ואילו בימי אחאב לא היה לשון הרע. מאיפה אנחנו יודעים? כאשר אחאב עמד עם אליהו הנביא בהר הכרמל, ואליהו הנביא אמר "אני נותרתי נביא לה' לבד" (מ"א י"ח כ"ב) והוא והעם יודעים שיש עוד מאה נביאים שנחבאים במערה. אף אחד לא פצה את פיו ואמר: מה אתה אומר? יש עוד נביאים במערות! לא. אם יאמרו דבר כזה, אחאב יהרוג אותם כמו שהרג את כולם, לכן לא דברו. ועל זה יש להם שכר שהם הלכו ולא נפלו. אמנם היו עובדים עבודה זרה, אבל הם הלכו למלחמות וחזרו בריאים. כמה העבודה זרה הזאת נדחית מפני האחדות! **כשיש אחדות הכל בסדר**. זה מה שאמר עכשיו הפייטן אשר מזרחי נ"ע בחרוז האחרון - "רק אחדות אחי".

בשביל להמשיך לגדל משפחה

לר הם זקוקים

*2938

ברכות ההפטרות יוכיחו

י. אמרו איך יעלה בלב מישהו שישנה את נוסח הגמרא? זה דבר נורא ואיום. הנה יש לנו בברכות ההפטרות שכתוב שם: "רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעלות נפש **תושיע** במהרה בימינו ברוך אתה ה' **משמח** ציון בבניה". **מה עניין תושיע לתשמיח?** יש הגהה של **רבי שניאור זלמן** שהוא קורא: "**תושיע ותשמיח** במהרה בימינו". וההגהה הזו מובאת בתורה תמימה. כל פעם לפני ההפטרות יש ברכה, והוא מביא שישנה גירסא "תושיע ותשמיח" והוא כותב שהיא נכונה מאד, **כי צריך לומר מעין החתימה סמוך לחתימה**. מי זה בעל הגירסא הזאת? לא ידעתי. עד שראיתי (בקובץ בית אהרן וישראל תשרי-חשוון תשנ"ג עמ' קל"ט) **שככה הגיה רבי שניאור זלמן** (בסידורו)⁸. ולמעשה לא היה כתוב כך, אלא מה היה כתוב? הרמב"ם בסוף ספר אהבה (מהדורת פרנקל עמוד ש"ז). היום בדקתי את זה, כותב: **רחם על ציון כי היא בית חיינו לעגמות נפש תנקום נקם מהרה בימינו, ברוך אתה ה' בונה ירושלים**. [וכן הוא בסדר רב עמרם גאון (הרפנס) שחרית של שבת: רחם על ציון כי היא בית חיינו, ולעגמות נפש תנקום נקם מהרה בימינו. ברוך אתה ה' בונה ירושלים. שלום דרעי ס"ט]⁹ ובגלל שחששו שאם בכל שבת היינו אומרים "תנקום נקם", יבואו המומרים, הרשעים, הממזרים, והכמרים, ויגידו הנה אתם מתפללים

אבל "אחדות אחי" זה לא נכון, לא אומרים "אחי" ואחר כך כתוב: "מי לה' אלי" איך יבוא החרוז? צריך לומר "רק אחדות אחי" - אלי. ככה צריך להיות. רק שלא יקבלו את ההגהה שלי, יש להם כלל, מה שאתה מגיה אנחנו עושים הפוך... יש פיוט ידוע "קומו ונעלה ציון ונראה בבנין אפריון". ככה הוא מתחיל, (ואני זוכר איך סבא אמר לי אותו בדרך במוצאי שבת בשמחה כזאת - "קומו ונעלה ציון!"). וכתוב שם: "שוכן שחקים וחביון" - הקב"ה שוכן שחקים וחביון - "חביון עוזו" (חבקוק ג', ד). אז הדפיסו "ואביון"! מה זה אביון? מה קרה לכם? אמרו כן, הקב"ה נקרא מלך עלוב (ספר היכלות פרק כ"ה). מלך עלוב נעשה אביון? אתה לא מתבייש? על הקב"ה תקרא אביון? זה חביון. עד ששכנעתי את ראשי הפראים שיבינו שזה "חביון". ככה ראיתי מודפס, למזלם קבלו את הגירסא "המשושבת" שלי. אין מה לעשות. ולמה לא מגלה אותו בעל תורה תמימה? כי הוא היה ליטאי, ורבי שניאור זלמן היה רבן של חב"ד. א"כ איך אפשר להזכיר אחד את השני? הרי הם "ברוגז"... כל אחד לא מזכיר את השני. לכן אין שם מקור להגהה.

שינקום נקם, וממיי? ודאי מהם. לכן שינו ואמרו: "תושיע ותשמיח", ולא אומרים "תנקום נקם", כמו שהיה בנוסח של ברכת ההפטרות של הרמב"ם.

הגמרא החליפה טרכינוס באלכסנדר

יא. ואם תאמר שזה נוסח אחר. אתה רוצה עוד ראייה? נביא לך (הבאתי אותה פעם ולא הבינו אותי). יש גמרא בסוכה (דף נ"א ע"ב) שאומרת שאלכסנדר מוקדון הרג אלפים ורובבות במצרים, כפליים מיוצאי מצרים. והרי אלכסנדר מוקדון היה בסדר, הוא לא היה עד כדי כך אכזרי. אדרבא, הרי הוא נפגש עם שמעון הצדיק והשתחוה לפניו (יומא דף ס"ט ע"א), מה קרה לו שיהרוג מליון ומאתיים אלף יהודים וזה יעבור בשתיקה? אז הגר"א (שם) הגיה, אבל למעשה בכל כתבי היד שמוכאים בדקדוקי סופרים אין שם שום הגהה, ובכולם כתוב "כולהו קטלינהו אלכסנדר מוקדון", או שכתוב "אלכסנדר" סתם. ולמעשה לא אלכסנדר מוקדון הרג אותם, אלא "טרכינוס" שזה אחד ממלכי רומי. אבל בגמרא כתבו "אלכסנדר מוקדון" כדי שלא יפול ביד הרומאים, ויאמרו ככה אתם אומרים שאנחנו הרגנו אתכם?! זה לא נכון, אנחנו אנשים טובים מאד, ככה תאמרו על "אמא רומי"⁹?... צריך לדעת שישנם כמה דברים ששינו אותם בכוונה כדי למנוע קנאה ושנאה בין האומות. ואם אדם יאמר שזה לא נכון וכולם מתו באסכרא, וכל יום מתו בעוונות הרבים שמונה מאות תלמידי רבי עקיבא במחלה, זה לא מובן. וכי ה"קורונה" הזאת שלטה רק ברבי עקיבא ותלמידיו והשאר לא קרה להם כלום? אבל אם נאמר שזו היתה מלחמה, זה לא קשה, כי במלחמה כל אחד מבין שהולכים ונופלים, כמו שכתוב במדרש של פרשת אמור שבימי דוד המלך בגלל לשון הרע היו הולכים ונופלים. מי שרוצה - יקבל, ומי שלא רוצה - לא יקבל. והביאו באור תורה (אב תשפ"א עמ' תתר"ג) שיש את זה בכרם חמד פראג תר"ג. מי כתב את המאמרים האלה? העתיקו ממנו כמה שורות (שם), אין לי כרם חמד (אולי הוא נמצא במחשב, וגם זה ספק), תלוי

9. כמו שאומרים ברוסיה "אמא רוסיה"... יימח שמם שניהם. "שניהם נתלו על העץ" (מי כמוך לפורים).

בסיעתא דשמיא

דב עיר? דיין?

בוא והצטרף

לאלפי בוגרי 'סימנא' שהצליחו במבחני הרבנות הראשית!

מכון 'סימנא' עם קורסים מקצועיים בשיטה ייחודית

להביא אותך למקסימום הצלחה בדרך שלך!

4 שנים | דיינות | יווען סטובט אי-בי-ג | אגב העיר

3.3 שנים | יורה יורה | פסגה ארטור וריוו | גטור 20 | חוכמה ופידוטין | שמחות | עירובין

מכון **סימנא**
הדרך שלך להצלחה

03-555-9882
הקורסים יתקיימו בכ"ב ביום

יצא לאור ספר

המלאי מוגבל

הספר מעוטרי בהסכמותיהם של גדולי ישראל שליט"א

כולל הלכות שביעית להלכה ולמעשה עם מקורות נרחבים מאת הרב אליצור בן מאיר (מבוגרי הישיבה)

ושיעורי הגאון המופלא מורנו ורבנו רבי משה לוי זצוק"ל בענייני שמיטה (נערכו מתוך קלטות)

להזמנות
נתיבות באר שבע ואזור הדרום 050-4104217
ברכה אשקלון ושאר רחבי הארץ 052-7687593

מה פירוש 'שמדא'?

יב. ובין הדברים שהובאו באור תורה (שם), שהמלה "שמדא" שכתובה בגמרא בנוסח של הגאונים, אל תפרש שהכוונה שהגויים התנפלו עליהם, אלא שמדא פירושה שהמחלה של האסכרה השמידה אותם. "מתוק מדבש ונופת צופים" (תהלים י"ט י"א)... איך אמר פעם משהו מנטורי קרתא? "זה הפירוש מתוק מזפת"... למה? כי אין מקור בגמרא שכתוב "שמדא"

שנפוליאון מינה שלשה רבנים בזמנו ועשה "סנהדרין". ואחד מהם זה רבי דוד זינצהיים, זה תלמיד חכם שכתב ספר "יד דוד" על הגמרא (והדפיס בחייו על ברכות ועל זרעים ועל שבת, וחלקם בכתב יד ומדפיסים אותם בימינו). והביאו תמונה שלו שנפוליאון הלביש לו כובע משולש, וכתבו תראה את המג'נון הזה שחובש כובע משולש, הרי זו תלבושת של הנוצרים כי הם מאמינים בשלושה. שוטים שבעולם! עד שאחד כתב להם: אתם לא מתביישים? זה תלמיד חכם וצדיק גדול, שהחתם סופר מזכיר אותו בכבוד רב - "הגאון יד דוד זינצהיים זצ"ל". ככה תכתבו עליו? אמרו סליחה, לא ידענו. אבל כשראו תמונה שלו עם כובע משולש, אמרו שזה סימן שהוא משכיל. זהו. ככה אנשים עושים. לא זו הדרך, תראה אם הדברים נכונים או לא נכונים, אל תעשו ככה. מאיפה מביאים את המידות הרעות האלה? למה לספרדים אין מידות כאלה? ספרדי ישמע משהו שאומר דבר, בודק את דבריו אם הם נכונים או לא נכונים, מתקבלים או לא מתקבלים, ואם הם לא נכונים הוא לא יורד עליו בקללות, אלא אומר שהדברים שלו לא נכונים, והראה כך וכך. אם אתה לא רוצה לקבל אל תקבל. אבל כאשר אדם יורד על השני וקורא לו "כוייפר" - "וכפרת אותם מבית ומחוץ בכוייפר" (בראשית י' י"ד)... מה יצא לנו מזה!?

מי כתב את זה, אם כתב את זה אדם ירא שמים, שקוראים לו "משכיל" בחינם, אפשר לסמוך עליו. ואם כתב את זה משכיל שרוצה להרוס את העולם, זה אחרת.¹⁰

10. איך אני יודע? כי ישנם "משכילים" שהיו ממש יראי שמים. אחד מהם זה הרב שלמה יהודה הכהן רפפורט, שמביא אותו רבי מתתיה שטראשון, וקורא לו: הגמשי"ר. מה זה הגמשי"ר? הגאון מורנו שלמה יהודה רפפורט. ויש לו ספר "ערך מלין". הוא היה ירא שמים, חתנו של 'קצות החושן' והיה תלמיד חכם גדול. רק יתכן שהיו לו דעות שהיו חדשות בזמנו, אבל על זה לא אומרים שהוא "משכיל". כי לא נראה שהיה משכיל, אלא הוא היה ירא שמים. היינו בחוץ לארץ והיה לנו שו"ת גאונים קדמונים, ויש שם הקדמה של החכם הזה, הקדמה ארוכה ויש בה הערות ודברי תורה וכו'. (אני זוכר את זה מחוץ לארץ). והיא מתחילה כך: "ישמח צדיק כי חזה נקם (תהלים נ"ח, י"א), לא נקם חללי בשר, אלא נקם חללי רוח". כי אז התחילה ההשכלה, והיו חללי רוח שאומרים שהכל דברים בטלים, עכשיו הגיעה עת חדשה לישראל, ואנחנו פטורים מכל המצוות. והנה עכשיו מצאו תשובות גאונים קדמונים, והדפיסו אותם מחדש, ושמו בהם שמחה רבה, ואמר: "הנה אנכי שולח מלאך לפניך" (שמות כ"ג, כ') זה ספר תורה, כי הספר הזה הוא כמו מלאך. ואמר אמנם האבן עזרא (שם) דחה את זה, אבל אני סובר שזה הפירוש הנכון. ואם הוא כתב דבר כזה בכרם חמד, לא נתלה בו "השכלה השכלה", לא עושים כך. זו מידה רעה שכל אחד תולה בחברו השכלה.

פעם בעיתון "יתד נאמן" ("ברוך שפטרנו מעונשיו"... פעם היינו מגויים עליו והתפטרתי ממנו, כי ראינו שהכל "בלוף". רק הרבנים שלהם הם רבנים, ואילו הרבנים שלנו לא שוים כלום, הרב עובדיה בעיניהם לא יודע ללמוד, והאדמו"ר מליובאוויטש 'ה' יצילנו') כתבו

"ממונה עליה כרבי חנינא בן תרדיון"

"רבי אליעזר בן יעקב אומר: לא יתן אדם פרוטה לארנקי של צדקה אלא אם כן ממונה עליה כרבי חנינא בן תרדיון". (בבא בתרא י' ע"ב).

קרן שותפים היא הקופה שממונה עליה מקים עולה של תורה, הגאון רבנו צמח מאזוז שליט"א וכל בקשה ובקשה מגיעה אליו אישית אל הקודש

כולנו שותפים

2938*

ציטוטים מלומדי קורסי קיץ תשפ"א:

מכון
סימנא
הדרך שלך להצלחה!

"למורים בלילה כ"כ גמורה
אם הסברה רחוקה יחד עם הסיכונים הלוחזותיים
אולי לזמנית לזמנית להצליח בלוחזת"

ש.ח.
מבית שמש

"בית אלוקים נהלך ברגש". וודאי שאין זה הנוסח האמתי בתנ"ך אלא כמו שהוא לפנינו "בבית", אמנם כוונתי היא שלא יפלא שמלבד הנוסח בגמרא שודאי היה לרשב"א ולראשונים, גם בנוסח התנ"ך שלו יתכן והיה כתוב כך [ע"כ מדברי הכותב].

להודות על האמת

יד. אבל כתבו לי שמצאו תשובות אחרות של הרשב"א שכתב "בבית" אלוקים כמו שצריך, א"כ איך זה יכול להיות שפעם כתב "בית" ופעם "בבית"? אז אמרו לי שיש חוברת¹² שקוראים לה "משנת יוסף"¹³, ואמרו

12. הם באים שם לקיים דברי הרב עובדיה, אבל מה זה קשור?!
13. החכמים האלה של "משנת יוסף" מטהרים את השרץ לא רק במאה וחמישים טעמים, אלא באלף וחמש מאות טעמים. כל דבריהם הבל וריק, הכל שטויות והבלים. אבל לא מביאים לי את החוברות האלה. אמרתי להם תביאו לי, אבל הם לא רוצים להביא לי כדי שלא אקלל אותם... אבל אני אקלל אותם שבעתיים כשאני לא רואה מה שהם כתבו... אם אני רואה דברים נכונים אני מקבל, אבל הם לא רוצים להביא לי.

שפירושה השמדה. כל מקום בגמרא שכתוב "שמדא" פירושה גזרה. יש גמרא בכתובות (דף ג' ע"ב): **"שמדא עבידא דבטלה"**. (ככה הנוסח שהרמב"ם מעתיק אותו בסוף אגרת השמד, כמו שנכתב בנוסח הקדמון כמו שנמצא בש"ס וינציא, בגמרות שלנו כתוב גזרה). וכמו בגמרא בחולין (דף ק"א ע"ב) **דהוה שמדא בימי רבי יוחנן**¹¹. צריך לדעת שכל מקום שכתוב "שמדא" הכוונה לגזירה של האומות. הביאו רמב"ן שכתב על הפסוק: "עד השמדך" (דברים כ"ח, נ"א), שזה "שמד", ושם שמד פירושו השמדה. אבל למה לא תביא ראיה מהפסוק עצמו שאמר **"עד השמדך"**? וכי הכוונה גזירה? הרי הפסוק אומר: "ואכל פרי בהמתך ופרי אדמתך עד השמדך, אשר לא ישאיר לך דגן תירוש ויצהר שגר אלפך ועשתרות צאנך עד האבידו אותך". אלא שזה לשון פסוק. אבל בכל הגמרא "שמדא" פירושו מלחמות. אך הם סתם אוהבים להתעקש. יאמרו, איזה "גאונים" הם שמצאו את הרמב"ן שאמר שמד (בזכות המחשב המטומטם שלהם... שאלו אותו היכן כתוב "שמד"? ואמר להם כתוב ברמב"ן. איזה חכמים גדולים... חזק וברוך. מתוקים מדבש וגופת צופים"...).

ה'ן זכרון לראשונים וגם לאחרונים

יג. ויש עוד משהו אחר שאמרתי, שלפעמים ראשונים כותבים דברים מתוך זכרון, והבאתי עשרות מקורות לזה (עיין בספר דרכי העיון עמ' ל"ב בהערה). ואחד מהדברים שהרשב"א כתב (ה"א סי' תכ"א) שיש פסוק **בית אלוקים נהלך ברגש** (תהלים נ"ה ט"ו) והוא חסר ב"ת, כי צריך לומר "בבית" אלוקים. ובאמת בתהלים כתוב **"בבית"**, ועל כרחך שהרשב"א כתב מתוך זכרון. ומישהו שלח מכתב, ואמר שהגרסא "בית" הרבה ראשונים כתבו ככה, ומהם רש"י (וימאדף כ"ה ע"א), תוספות (שם), רבנו אליקים (שם), רבנו המאירי (שם), ובעוד כמה כתבי יד. מחזור ויטרי (סימן תכ"ט), הרד"ק בספר השרשים (שרש הלך), רבנו יונה בספר היראה כתב יד, ספר בירור הלכה תניינא (סימן צ'), אורחות חיים (הלכות ציצית), ספר המאורות בשם הראב"ד, ספר ערוגות הבשם (חלק ג), רבנו מנוח על הרמב"ם בהלכות ברכות. אם יש לכם את כל העושר הזה, אז למה א"כ לא נגרוס בתהלים "בית" אלוקים? אז הוא אומר בתהלים ודאי שאנחנו לא נשנה, אבל הגרסא הזאת הייתה בגמרא (מה גמרא?! אנחנו מדברים על פסוקים). ואחר כך מצא איזה כתב יד עתיק שנכתב בשנת ה' אלפים נ"ו, (לפני 725 שנה), ששם כתוב:

11. הגויים לא רצו לתת לנו לשמור כיפור. ומה עשה רבי יוחנן? העביר כיפור מאמצע השבוע ועשה אותו בשבת. ומה אכפת להם אם זה באמצע השבוע או בשבת? כי בשבת הם יודעים שבכל שבת היהודים נמצאים סגורים בבית הכנסת ומתפללים ולא ירגישו שהם צמים, אבל באמצע השבוע הם יבינו שמקיימים כיפור.

והם גזרו שלא לצום, כי הם חוששים שכיפור שלנו יהרוס לנו להם את כל מדינת רומי. הלוואי שיהרוס להם כבר מזמן... שיהרוס אותה לגמרי. הנה באה הקורונה הזאת ועשתה שמות ברומי ובאיטליה ובהודו, ומי ידע איפה עוד. יש רשימה ארוכה.

לאדמה יש שבת משלה אתה יכול לשמור אותה

מרוץ שר התורה הגר"ח קנייבסקי ציוה את ברכתו!

הבטחה נדירה למי שיקח חלק במצוות השמיטה ע"י 'מכון ושבתה הארץ' לא יחסר לו כסף

לרכישת אדמה בקניין גמור ע"פ קנייני התורה ולקיום מצוות השמיטה בהידור

הבילת וצוויית ברכת:

ד' אמות - יחידת קרקע של ב' אמות על ב' אמות (1 מטר מרובע).

33 בלבד למשך 12 חודשים (ס"ה"כ: 396 ש"ב בלבד!)

אתה זוכה: בקיום מצוות שמיטה וסגולותיה. ובהצלחת קרקע מחילול השמיטה. וד' אמות בארץ הקודש. **ומקבל:** תעודה יוקרתית עד לפתח ביתך!

חייג עכשיו 4 5 7 4 *

שם שהכלל שאמרתי שהראשונים כותבים מתוך זכרון זה לא נכון, ויש להם תירוץ על הכל. תירוץ כל כך "פנים ואמתיים, קולעים אל השערה", אין כמותם בעולם... והם אומרים כאן על כרחך שהיה לרשב"א שני כתבי יד, כתב יד של דוד המלך וכתב יד של שלמה המלך... באחד כתוב "בית" ואחד כתוב "בבית", (ככה אמרו לי, לא קראתי בפנים מה שהם כתבו). בוקי סריקי, אנשים שאין להם טיפת שכל ודעת, אין להם כלום. אם הם רואים שהרשב"א גרס בפסוק "בבית", אז א"כ למה הוא כתב שהפסוק הזה חסר ב"ת, אם הוא יודע שבפסוק כתוב "בבית", אז למה הוא כתב ככה?! ויותר מזה, הרי במקום אחר כתב שבפסוק כתוב "בבית", א"כ מה עושים? אלא מוכרח שכתב מתוך זכרון. אסור לכתוב מתוך זכרון?! עשרות מקורות הבאתי שהפוסקים כתבו מתוך זכרון. רש"י כותב מתוך זכרון, הראב"ד כותב מתוך זכרון, מרן כותב מתוך זכרון, הרבה כתבו מתוך זכרון. אדם לא יכול כל רגע לקום ולהביא ספר מהספריה¹⁴. האמת תהא נעדרת (סוטה דף מ"ט ע"ב). בדור שלנו אין אחד שמודה על האמת. וזה עוד חורבן שצריך לבכות עליו, שאין אחד שמוכן להודות על האמת¹⁵.

"כל חכמי ישראל כולם חששו לתקופה"

טו. השבוע יש לנו "תקופה". והרבה אומרים שהתקופה הזאת היא דברים בטלים, לכן אני צריך לקרוא לכם קצת ממה שכתבתי על זה בספר בינה לעיתים (במבוא עמ' 19 ואילך). התקופה הזאת נהגו בה מתקופת הגאונים, **14.** אני יודע בעצמי שאיני יכול להביא כל רגע ספר. ויש פעמים שאני מגלה שזה לא נכון, ולא כתוב כך, ואני מתקן. וגם אם לא תיקנתי, אז מה? קורים טעויות. **15.** לכן אני לא רוצה לענות על המכתב, רק אמרתי מה שנשפך לי מלבי, ואם ידברו עלי שידברו, והקב"ה יחזיר להם. כל מי שמדבר נגד האמת בשביל לומר הנה גם אני גאון גדול, בסוף האדם הזה - "לקברות יובל ועל גדיש ישקוד" (איוב כ"א ל"ב). לא ישר ממנו פרוטה אחת, ממנו ומספריו ומחוצפותיו. ככה אנחנו עושים?! אם אני שומע קושיא נכונה מילד, אני אומר לו הקושיא שלך נכונה, ואני אבדוק. אבל הם לא, אפילו על דברים פשוטים וברורים הם חולקים.

ורב האי גאון מזכיר אותה. יש כאלה שאומרים שרב האי גאון היה נגד זה ואמר שזה ניחוש בעלמא. מי אמר את זה? האבן עזרא (הובא באבודרהם שער התקופות). אבל רב האי גאון כתב שלשה טעמים לתקופה, וזה רק טעם אחד. **ככה לשון תשובת רב האי** (תשובות הגאונים שערי תשובה סימן פ' ותשובות הגאונים ליק סימן י"ד): **אף על פי שלא ידענו טעם לתקופה צריכים אנו לחוש, שלא על חנם פשט המנהג הזה בישראל. ויש אומרים לפי שבאותו הזמן מתחלפים המלאכים וכו', ויש אומרים שהוא משום סימנא בעלמא, לפי שאינם רוצים להתחיל תחילת התקופה במים שהם דבר זול.** [עד כאן]. ו'סימנא בעלמא' פירושה כמו ניחוש - סימן טוב. כל רבע שנה זו תקופה מתקופות השנה, ולא רוצים להתחיל את רבע השנה במים פשוטים של עניים. והאבן עזרא הביא את הדברים, וכתב שזה ניחוש. רב האי כתב שזה "סימנא בעלמא" והוא כתב "ניחוש". ואחר כך כתב האבן עזרא: "ואני אומר מתוקה שנת העובד אשר בוטח בו לבדו". מה הכוונה? כי לפני כן הוא הביא שרב האי כתב שניחוש בעלמא הוא, "כי בתחילת השנה או בתחילת רביעיתה לא ירצו לשנות מים שנמצאו חנם, על כן יאכלו בה כל מתוק להיות שנתם מתוקה", ככה לשון רב האי. ועל זה אומר האבן עזרא: "ואני אומר מתוקה שנת העובד" - עובד ה' שבטח בה' לבדו. זאת אומרת לא אכפת לנו אם השנה תהיה מתוקה או לא מתוקה, [אנחנו בוטחים בה]¹⁶. זוהי דעת האבן עזרא, אבל זו לא דעת רב האי כמו שטענו אחרים. וכל חכמי ישראל כולם חששו לתקופה. **בספר חסידים** (סימן תנ"א) אומר: **אם יאמרו לאדם אל תשתה מים כי עכשיו שעת התקופה, והוא כבר בירך, יחכה קצת עד שתעבור התקופה בטוב וישתה.** זאת אומרת היו יודעים שהתקופה היא בסך הכל דקה אחת. ככה כותב הרב חיד"א (בפירושו על ספר חסידים שם וע"ע במחזיק ברכה סימן תנ"א סק"א) שבימי הראשונים התקופה הייתה דקה אחת, אבל כאשר עברו השנים היא התחילה להתפתח ולהתפתח. ויש מחלוקת בין הרב תוספות יום טוב לבין הרב צמח צדק הישן (סי' י"ד) כמה זמן זה התקופה, האם שעה או שעתיים והאם בשעות שוות או בשעות זמניות. ומזה התפתח המנהג של ג'רבה שיש תקופה אחת שמחמירים בה שלש שעות.

"יש תקופה והראשונים והאחרונים נהגו לחוש לתקופה"

טז. יש לנו בחור אחד שכל זמן שיש תקופה הוא עושה מודעות: תקופה, תקופה, "שומר פתאים ה'" (תהלים קט"ז, ו'), תיזהרו, זה מסוכן! אבל כשאתה אומר זה מסוכן ואנשים לאלפים ולרבבות שותים מים ולא קורה להם שום סכנה, יגידו זה מג'נן ומנבא שחורות... אל תעשה ככה, אלא תאמר: יש תקופה והראשונים והאחרונים נהגו לחוש לתקופה. ומי הם הפוסקים הללו שנהגו לחוש לתקופה? רב האי גאון, ספר חסידים (היה בן דורו של הרמב"ם), הרמ"א (י"ד סי' קט"ז ס"ה), הש"ך (שם סק"ז), הגר"א (שם ס"ק ט"ו), הפרי חדש (סוס"י תכ"ח), ועוד כמה ראשונים ואחרונים שאמרו לחוש לתקופה. רק האבן עזרא היה פילוסוף, אמר, מה זו שנה מתוקה? אז האבן עזרא לא היה חושש, וגם החכם צבי (עיין במור וקציעה סי' תנ"ה) לא היה חושש. אבל כל חכמי ישראל חששו לתקופה. **הרב ניסן פינסון ע"ה** היה אומר לי אנחנו לא חוששים לתקופה כי אדמו"ר הזקן לא הביאה בשלחן ערוך שלו. אבל באמת דיני תקופה מופיעים ביורה דעה סימן קט"ז, ובשלחן ערוך של האדמו"ר הזקן אין חלק יורה דעה, הוא כתב ונשרף, א"כ איך אפשר להביא הוכחה מזה שהוא לא הביא את עניין התקופה?! ויותר מזה, **אדמו"ר הזקן בשלחן ערוך אורח חיים** (סימן ר"ו סי"ד) **כן חושש לתקופה.**

צריכים לחשוש ל'תקופה'

יז. יש אומרים שכיון שיש לנו ברזים של ברזל, הברזל מבטל את כל הסכנות, כי ברזל ראשי תיבות בלהה רחל זלפה לאה. אבל גם לנו

16. האבן עזרא מסכן לא היה לו לחם ומים, אז הוא אומר מה זה משנה?!

"ידוע בסמרי הקבלה כי אחד התיקונים הגדולים ביותר
לבטל מהאדם את הגזרות ולפתוח את המזל לבריאות,
לרפואה ולהצלחה - זה מדיון נפש..."

פדיון נפש

מידי יום נערך פדיון נפש

על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א

המסוגל לישועות

ע"י רבני הישיבה הי"ו

מחיר לכל שם: 54 ש"ח

למסירת שמות התקשרו:

08-6727523

שלחו הודעה או בעמדות נדרים פלוס

הזאת, באה גם כן מחלת הקורונה, מי יודע אם לא באו המחלות האלה בגלל העניין הזה?! לכן אדם יזהר מהדברים האלה וטוב לו - "ובערת דם הנקי מיראל וטוב לך" (דברים י"ט ג'). זה דם נקי. למה? כי זה דם על לא דבר. על כוס מים ה' ירחם. ומי שישמע לנו - "ושאנן מפחד רעה" (משלי א' ל"ג).

זמן תקופת תמוז תשפ"א

יט. אז התקופה הקרובה בליל חמישי [אור ל"ח בתמוז תשפ"א] בשעה 1:30-3:30 והמים שהיו באותה שעה במקרה או בכל מקום אפשרו לשתות מהם אחר כך (כדעת החיד"א במחזיק ברכה סי' תנ"ה). ומי שרוצה, שיקפא אותם במקפא בתחילת הלילה ובבוקר יוציא אותם והכל בסדר. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל השומעים, ואת כל הקוראים, ואת כל הלומדים אחר כך אם אין דעתם לנגח ו"לנתוש ולנתוך ולהאביד ולהרוס" (ירמיה א', י), הקב"ה יתן להם חיים טובים, וימלא כל משאלות לבם לטובה. אמן ואמן.

היה ברזים מברזל ותמיד חששנו לתקופה [וכן מה יענו למים שבבבוקר פתוח]. היו עושים מזה עניין גדול מאד, אשה ששכחה ושתתה בזמן התקופה, הולכת לרב של העיר והוא אומר לה תתני כל יום צדקה כך וכך בשביל מי ששתה בתקופה, עד התקופה הבאה. כל אלו חומרות בעלמא, צריך לומר לה "תיזהרי בפעם הבאה". לכן צריכים לחשוש לתקופה, כמו שפסק רב האי גאון (והוא היה מאה שנה אחרי רב סעדיה, ומסתמא נהגו את זה עוד לפניו), וגם ספר חסידים חושש, והרמ"א חושש. רק אנחנו דור חדש, דור שיש לו קרניים מצד אחד וקורונה מצד שני... לא רוצים לשמוע לאף אחד, רק למה שהשכל שלנו יאמר. לא עושים ככה.

אדם יפסיד את החיים שלו ואת הבריאות שלו בגלל כוס מים?!

יח. אולי במים של התקופה יש לפעמים סכנות ולפעמים אין בה סכנה, אי אפשר לדעת. אבל אדם יפסיד את החיים שלו ואת הבריאות שלו בגלל כוס מים?! במקום מים תשתה משהו אחר, קפה או מיץ או כל דבר אחר. ואת הקפה תחמם אותו לפני רגע התקופה שיהיה חם לפני כן, ותשים אותו בתרמוס - "תרמוס כפיר ותגין" (תהלים צ"א, י"ג) ... ותוכל לשתות אותו בכל שעה. יש את המחלה הידועה הזאת שכל כך נפוצה בעולם, ולא די לנו במחלה

פירותיהם בעולם הזה!

מרת ראש הישיבה שליט"א מברך אותך:

מי שיתן יקבל כפלי כפליים זה אצלי
בדוק ומנוסה

***2938**

ציטוטים מלומדי קורסי קיץ תשפ"א:

סימנא
מכון
הדרך שלך להצלחה!

"במכותכם אני עושה את ה'צדק'
לחלוקתי שאנין אפשרי עבורי..."

ואני נפש אליהון בלונות לאלה ב'צד'ה' תורה רבה"
א.ח. אשקלון

מסקי הלכות מתוך ספר "משה ידבר" שיעורי מורה ורבי הגדול רבי משה לוי זצוק"ל בהלכות שמיעה

שביעית בזמן הזה

א. דעת רוב הראשונים ששביעית בזמן הזה מדרבנן, וכך גם הסכמת רוב ככלל האחרונים בדעת הרמב"ם, וכן מבואר בדברי מרן הג"ר ב"ד (ס' שלא).

דיני ערב שביעית

ב. יש מחמירים שלא לשחול זרעים שלשה ימים לפני ראש השנה של השמיטה כי זה נקלט בשמיטה, ויש מתירים, ולהלכה, בוריעת לני מצוה להחמיר, ונשיעת אילות (סר). עיין בהערה בתוך הספר) מוה"ר עד שבעיים לפני ראש השנה.
ג. ראוי להחמיר שלא לסמן את הממטרות על ידי שקע שיפעלו בשביעית.

מלאכות האסורות והמותרות בשביעית

ד. ארבע מלאכות אסורות התורה בשמיטה, זריעה ומירח קצירה ובצירה, (ובנטיעה וחלקוק הראשונים, ומתירמב"ם נראה שאסורה מדרבנן, וכך הסכמת האחרונים בדעתו). ושאר כל המלאכות שנתעלל הצמחים והקרקע כגון השקיה, דישון, גיבס וסיקול, אסורות מדרבנן.
ה. כל המלאכות האסורות מדרבנן, אם נעשו להשביח את הגידולים אסורות בשמיטה, ואם נעשו למנוע הפסד ולשמור על המצב הקיים, ואינם משביחות את הגידולים או את הקרקע, מותר לעשותם בשמיטה.
ו. לכן מי שיש לו צמחים ואילות, לפני השמיטה יבדל אצל אדם ירא שמים או אצל סתם אדם שמסירה לפי נוסח, שסבין בחקלאות, כמה צריך להשקות כל גידול כדי שלא יתייבש, וכן לענין שאר מלאכות חיוניות כדשון וכדומה.
ז. אסור לקטוף פירות שביעית בדרך שלוקט בשאר שנים כמות גדולה בפעם אחת, אלא בכל פעם לקטוף רק שיעור ג' סעודות לו ולכל משפחתו ליום אחד.

דיני הפקרת פירות שביעית, אוצר בית דין, ודרכי הקנייה בשביעית

ח. אדם שיש לו קרקע או שדה, צריך בשביעית לפנותה שלא תהיה מניעה משונו אדם להיכנס לקטוף מהפירות, ואם נמסר בליה מעבדים, או מגוים שלא יזיקו לו, רשאי לסגור את הפתח ולתלות פתק שמי שרוצה להיכנס לקטוף מהפירות יפוק ויפתחו לו.
ט. מי שלא הפקיר פירותיו בשביעית ביטל עשה של "נוסחיה", ומ"מ הפירות מותרים באכילה.

י. אין מורעין חוב בפירות שביעית, כמו כן מי שקיבל משלוח מנות, אסור לו להחזיר משלוח מנות של פירות שביעית, שכן שרגילות להחזיר משלוח מנות למי ששלח לו נחשב כמורע חובו בפירות שביעית, (רשימה שומעית לקח).
יא. מי שלא למד הלכות שביעית יקנה רק יבול שאין בו קדושת שביעית, כגון היתר מכירה, נש קטין, יבול נכר, אבל לא יבול אוצר בית דין.
יב. הקונה פירות היתר מכירה מפרש ונחמיו ומעשרות בלי ברכה, ויפריש מעשר עני כמו בשנה הששית.

קדושת פירות שביעית

יג. יש מחלוקת האם יש מצוה לאכול פירות שביעית, ולמעשה יש לחוש לדעת האומרים שיש מצוה לאכול פירות שביעית, ולכן יביא האדם את עצמו לידי אכילתם, ובלבד שיאכלם בקדושת שביעית לפי גדר ההלכה.
יד. נאמר בתורה "והייתה שבת הארץ לכם לאכלה" (ויקרא כה, ו), ודרשו חז"ל "לאכלה" ולא להפסד (פסחים נב ע"ב). ולכן דבר שעומד למאכל אדם אסור להאכילו לבהמה, וכן דבר שרגילים לאוכלו בצורה מסוימת אסור לאוכלו בצורה פחות טובה.
טו. אין לשחול פירות שביעית כגון תפוחים ופירות אחרות, אבל ענבים וזיתים מותר, וכן תפוח "ולנציה" שרובם עומדים לסחיטה, ולמון שעומד רק לתיבול על ידי המשקה שלו, מותר לסוחטם.
טז. אין לרסק תפוח בשביעית ולשים אותו לקישוט בעונת או תוספת באורז, כי אין זו דרך אכילתו.

יז. אין לרסק לתפוח פירות מותרים, אבל פירות שאינם טובים כל כך מותר.
יח. קליפות תפוח, אסור לזרוקם לאשפה כי הם ראויים לאכילה ויש בהם קדושת שביעית, ובאשפה יפסלו מאכילה ונמצא מאבדם בידים, ולכן יש להגבישם בשקית ויילין וכן לזרוקם באשפה. אבל קליפות תפוח שנקבו ונפסלו מאכילה, וכן קליפות בונה שרגילים בכל השנים לזרוקם, אין בהם שום קדושה, ומותר לזרוקם כמות שהם לאשפה.
יט. זית ותמר וכדומה, לכתחילה יש לאוכלם עד הסוף שלא ישאר שום דבר, ואם נשאר יגבישם לשקית וישם באשפה.

כ. מי שמייחד פח לשיירי פירות שביעית וזורקם לשם ללא שקית, צריך לבדוק כל יום אם מה שיש בפח מיום האתמול ראוי לאכילה, שאם לא כן אסור לו לזרוק לשם שיירים אחרים ללא שקית כי מפסידים בידים מחמת השיירים הרקובים שבפח.
כא. אין למלות את מוס החברלה על גדוניה בין של שביעית כדי שישפך מעט לסיומן ברכה, וכן לכבות בו את הנר, ולשים ממנו מעט על המצת, כמו כן אין לעשות סעולות בין של שביעית, וגם מה שנוהגים בליל הסדר לשטוף יין באמירת עשר המכות ודצ"ך עד"ש באר"ב, אין לעשות זאת בין של שביעית, כיון שהוא ניתן רק לאכילה ולא לדברים אחרים.

שביעית שדרה בשביעית (השכרת קרקעות בשביעית לגוי, גינה משותפת עם אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות)

כב. מותר להשכיר את הקרקע לגוי למספר שנים ושביעית בתוכם (בהבלעה) ואפילו שהגוי יעבוד בה בשביעית, כי יש בה ספק ספקא, שמה דעת הרמב"ם שכל מצוה

"שביעית שדרה" בשביעית היא על הגבול, וגוי אינו מצוה במצוה שמיטה, ואפילו אם תמצא לומר כדעת הסוברים שמצוה "שביעית שדרה" על החפצא, כלומר על הקרקע שלא יעבדו בה בשמיטה, שמה דעת הגר"א והב"ח בדעת רב האי גאון לגבי שביעית בהמות בשבת, דכל שנעשה מלאכה בהמותו שלא לרצונו לא עבר איסור. ועוד יש לומר, שמה "שביעית שדרה" לא נרצא מ"שביעית כלל" בשבת אלא דבית שמאי, דכתבו כמה ראשונים שאם משכרים לגוי ברביעי ובחמישי מותר כיון שלא ניכר שמשכרים בשביל שבת, וכך גם לענין השכרת שדרה קודם השביעית.

כג. מי שיש לו גינה משותפת בבנין עם אנשים שאינם שומרים תורה ומצוות ימחה בהם שלא יעבדו בשביעית, ואם אינם שומעים לו אינו מחייב יותר מזה, כי יש כאן ספק ספקא (ה"ל בהלכה הקודמת). ולכתחילה ילך לבקש ייפוי כח מועד הבית ויעשה להם היתר מכירה, ובוה יציל אותם מאיסור גמור של עבודה בשביעית.

כד. כמו כן אדם ששכר דירה בבנין שיש שם גם אנשים שלא שומרים תורה ומצוות ויש להם גינה משותפת, כיון שיש לחוש שמה "שכירת קניא" עדיף שיקח מועד הבית ימי כח ויעשה להם היתר מכירה, ומ"מ אין זו חובה, כי יש כאן ספק ספקא, שמה שכירות אינה קונה ושמא כדעת הרמב"ם שמצוה שביעית שדרה על הגבול בלבד.

השקפה ומוסר שאמר מוה"ר זצוק"ל בשיעורי בהלכות שמיטה

הנה בין הנה שדבריה היום, חמשה ששה ספרים כתבו כמעט אותו דבר. יש מחלוקת אם החיוב על האדמה או לא, ולכן צריך ליתור מאד שאף אחד לא יזרע באדמה של. מביאים את הרמב"ם ורש"י וד"ל. לא "שמן המור" לא הדחפה בכסף" לא חוס' ר"ד ולא הראיה מחלוקת שבת שאמרה"ל. כל שנה יצא עוד ספר ועוד ספר ומה תועילו החכמים האלו בתקונתם? שאל אותי משהו, מה הדין שיירי מאכל בשביעית אסורין לו אני לא זוכר כ"כ את הדינים משמיטה שבערה, יש לי כמה ספרים ואני אסתכל בהם. פתחת את הספרים ואין שם שום דבר מוחלט! זה מביא דעה פלגנית בלי סיבה וכלי טעם, זה אומר אסור, זה אומר כלל חדש, דברים שדרך לשטוף אותם בכיור אין בהם קדושת שביעית, ודברים שקודם זורקים למס ואח"כ שוטפים את הצלחת יש בהם קדושת שביעית. אח"כ אסורין לו אני יענין בזה ויתן לך תשובה. יענין כמה שעות בכמה מקורות בפוסקים, יש רמב"ם יש נוספתא יש מקורות הם רוצים הכל עבודה קלה, אבל זה לא זהו לכן צריכים ללמוד כמה שאפשר בעזר השם. זה עבודה גדולה אבל צריך שיהיה ספר טוב. צריך שילמדו דני שמיטה כמו שצריך, וגם מי שאין לו קרקע צריך שילמד דני שביעית, וכן שאר דני מצוות התלויות בארץ, שהרי כשיבנה המקדש הכל יהיה מהתורה, ולכל אחד מישראל יהיה חלק ונחלה בארץ, איש תחת גפנו ותאנונו" (ע"פ מלכים א, ה, ח). וכל זה כדי שיוכלו לשבת ולעסוק בתורה, ולכן צריך שידע את ההלכות.

הלכות פסוקות מתוך ספר "קדושת שביעית" (ח"ב הרב אליצור בן מאיר - מבואר הישיבה)

השכרת גרענים

א. מותר להשליך גרעני פירות וירקות ושאר זרעים על הקרקע כשכוננו להשליך הפסולת מידיו ולא שיצמחו. והמחמיר תבא עליו ברכה.

זריעה לנכסין ולעמיהם

ב. אין לזרע בעפר גם בעצץ שאינו נקוב אפילו כשכוננו רק לבדוק את טיב הזרעים אם נוחים לזרוע באדמה, אבל מותר לבדוקם בעצץ מלא גללים אפילו אם העצץ נקוב, כיון שאין דרך זריעה בכך. ולכן במעבדות ובמקומות אחרים שעשים כל מיני ניסויים חקלאיים, אין לעשותם בכלים עם עפר אפילו שכוננום רק לבדיקה, וכן בגני ירדים שונים ט"ו בשבט שותלים עם חילדים כל מיני שתילים באדניות קטנות, בשנת השמיטה אסור לעשות כן. ואדרבה ביום זה ילמדנו על מצוה השמיטה וישתוללו בליים מעלה הביטחון בה, שאע"פ שאינו נוסעים וזורעים בשנה זו, סמוכים ונוטחים אותה על מאסר ותבדך; "וצוית את ברכתי לכם בשנה הששית" (ויקרא כה, כא) כי הוא זמן ומפרנס לכל.

ליקוט פסולת משה גינה וחצר

ג. אסור לאדם ללקט עצים אבנים ועשבים מתוך שדרה בין דקים בין גסים, ואפילו שאינו מתכוין להכשיר את האדמה לזריעה, אבל מתוך שדה חבירו מותר ללקט עצים אבנים ועשבים גסים, ובתנאי שאין כוונה לתועלת הקרקע, וכן שלא יעשה זאת בסובב, דהיינו שאפילו לא ירמוז לחבירו שיש"ב לו טובה על כך, כגון שיאמר לו "ראה כמה טובה עשיתי לך שהי' נקית" שדך". כמה דברים אמורים שאסור ללקט עצים אבנים ועשבים מחשדה, כשאין דבר שמוכיח שאין כוונה לתועלת הקרקע, אבל אם יש הוכחה לכך כגון שבהמות עומדת בשדה ומלקט עשבים ומביא למינה, או שנמצאת שם ביריות או כל מיתקן אפיה או צילה אחר, ומלקט עשבים לצורך כך מותר, ולכן יש להתיר גם לנקות פסולת או שאר מיני לבלבדים מחצר וגינה שסמוכות לכיה, כיון שידוע שדרך העולם לנקותם לצורך יומי, ובתנאי שאין כוונה לתועלת הקרקע שתהיה מוכשרת לזריעה או לצורך תיקון הצמחים שכבר גדלים שם. ויש מחמירים, וחצר או גינה המשמשות לאחסון כל מיני דברים או מקום מחשק לילדים, מותר לכל הדעות לנקותם לצרכים אלו.

השקפה באינו מתכוין

ד. היחשים לאכול בעונת ובפרדסים רשאים ליטול ידיהם על גבי עשבים, שכן שמלאכת ההשקפה בשמיטה אסורה רק מדרבנן ושמיטה בזמן הזה מדרבנן ואינו מתמונה להשקפת הצמחים, יש כאן "פסקי רישית" בתרי דרבנן שמונה אפילו עשויים לו בחשקה, ומטעם זה מותר לגיחף מים של שטיפת הבית למקום צמחים, וכן מותר להדליק מזג אף על פי שמצוי נוספים במקום צמחים.

לקט הלכות מתוך הספרים "קדושת שביעית" ו"משה ידבר"
ראה פרטים בעלון זה

הם צריכים אותך

מכתב תודה מרגש
אחד מני רבים
שנשלח למערכת

אם תרצה יג מנצי תלמי

כבוד

אברהם קרן שלישי הקרוב
ועומד מביט מן הים היפה החדש מאז מאזי שלי
והיאון החדש צמי מאזי שלי

זאת מלכיה ברג נפשי שקלעו לי צד נאלי קלה מאז
אחרי גילוי אש יצא את חנק בהוצאה לפועל, והוצאת
מלכיה ארז לידי דין, מזה צד גרם את אפיז אמסיה במעין
בסיס חל לא ככה ולפני מפרט, אבקלגל מן מר
אקין, שומעם הקרוב והזמרים הראש
גילע מיר אבקלגל וציו לע בון סאבר אבא נחם
היצר גרעז את צעז את אפיה וזו כמעט את בחבלתהו לני
זה כן זאת מאדים מאז אב חלסקים במלכה
יבן לתיקה ימאי כל שאולר אברהם אסארה אדרכה
אחרי אמת. סיוע דלמיא. ער ושמחה. אייגלמיים ונחם זמין

מורה רמה רמה

תלמי מר. זלמן

ימי ההתרמה השנתיים למען הקרן

כולנו שותפים

*2938

מתורתו של מרן הגאון רבנו רחמים חי חויתיה
הכהן זצ"ל

פרשת מסעי

**והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי
את הארץ לרשת אתה. (ל"ג נ"ג)**

ארץ ישראל מעלתה גבוהה מאד מאד, כמו
שאמרנו ר"ל (כתובות ק"א ע"א) "כל ההולך ארבע
אמות בארץ ישראל נמחלין לו כל עונותיו".
כן שבחו רבותינו את האויר של ארץ ישראל
ואמרו "אוירה דארץ ישראל מחכים".

הקב"ה בחר בארץ ישראל היקרה והקדושה יותר
מכל ארצות תבל ונתנה לבני עם ישראל, וכאשר
היו ישראל על אדמתם שומרים ומקיימים את
מצוות התורה היו הם היותר גבוהים וחזקים מכל
האמות, ולא היה חסר להם דבר בין בגשמיות
בין ברוחניות, אשרי עין ראתה כבודם ומעלתם
של ישראל כשהיו בשיא מעלתם על אדמת
ארץ ישראל. אך בעונות הרבים כאשר גלינו
מארצנו והתרחקנו מעל אדמתנו והשפל כבודנו
ופארגנו עד עפר בגלות המר והנמירה, צריכים
אנו תמיד לזכור ולא לשכח את עיר קדשנו
ותפארתנו ירושלים הקדושה והטהורה שחורבה
בידי צר ואויב והיתה לעי חרבות מאין יושב
וזרים אוכלים פרותיה חלבה ודמה, וכמו שאמר
הכתוב "אם אשכחך ירושלים תשכח מיני".
ובמיוחד בשעת הסעדה כשאנו יושבים ליד
השלחן עלינו לזכור ולא לשכח את השלחן
של הקב"ה הוא המזבח שהוא הרוס וחרב
מהקרבת בעונות הרבים זה קרוב לאלפים
שנה, בשעה ששלחנו מלא מכל טוב.

כמו כן אנו צריכים כל לילה לזכור את בית
המקדש העומד בחרבנו ולקום בחצות הלילה
לקרא תקון חצות בבכי תמרחים יותר ממי שמתו
מטל לפניו, אלא שבעונות הרבים חשכו עינינו
מלאות את הסבות שגרמו לחרבן ולפארגנו
בגלות, שהם מעשינו הרעים ועונותינו אשר
הטו אלה שבית מקדשנו חרב נתון בידי זרים
אכזרים.

מטעם זה של חרבן בית המקדש אסרו רבותינו
ז"ל כמה דברים, כגון מה שאמרו (ברכות דף
ל"א ע"א) אסור לאדם למלא שחוק פיו בעולם
הזה, וכן אסרו לשיר ולנגן על כלי נגינה ואמרו
(סוטה דף מ"ח ע"א) אמר רבא זמרא בביתא חרבא
בסיפא, זאת אומרת כל בית שישמע בו זמרה
סופו להחרב בר מינו. ולכן חובה מטלת על
מנהיגי הקהל וראשי העדה לעמוד על המשמר
שלא ישירו שירי עגבים ושירי גוים שרפם מלאים
דברי נבלות הפה, וישתדלו בכל עז ותעצומה
להפסיק ולבטל תופעות כאלו של שירי עגבים
ושירי גוים, וכמו שאמרו רז"ל במסכת סוטה
(שם) שרוב הונא בטל בזמנו הזמר ועל ידי זה
היה מחירים זולים ושפע גדול בעיר שאפשר
היה לקנות מאה אונות בזוז ומאה סאים חטה
בזוז אין קונה מרב השפע, ובימי רב חסדא
התרופף ענין השמירה והזהירות ממנגינות
וזמרה של שירי גוים ושירי עגבים ונהפכה
הקערה שנפסק השפע והיה יקר גדול עד כדי
כך שמחירה של אונה אחת נעשה בזוז (סכים
רב בזמנים הללו) ואין להשיג, ומה נאמר ומה
נדבר אנו בימינו אלה בעונות הרבים.

אי לכה צריך כל אדם להזהר ולהזהיר אחרים
ולפחות ישמור את בניו ובנותיו ושאר בני ביתו
וקרוביו שיש לו השפעה עליהם, שלא לשיר
רק שירי קדש שירות ותשבחות לה' יתברך
ולא ח"ו שירי גוים ושירי עגבים.

וכדי שיעד אחינו הקורא חמור הענש של המזמר
שירי עגבים ומדבר נבלות הפה, נזכיר כאן
מעשה נורא (הרב פלא יועץ ערך נבלות הפה) באדם
אחד שהיה ליצן גדול וכל היום היה פיו מלא
שחוק וקלות ראש ומדבר דברי נבלות הפה כדי
להצחיק ולבדח את חבריו הפוחזים שפמותו.

סוף אדם למוות כפידע, וגם סופו של זה הליצן
הגייס, וחלה את חליו אשר ימות בו, והיה מטל
על ערש דני כמה ימים. באחת הלילות התעורר
באמצע הלילה משנתו ועיניו פתוחות נוצצות
ובורקות מרב תדהמה ובהלה, והוא בוכה וצויע
בכל כחו צעקות גדולות ומרות ואומר אוי ואבוי
אוי ואבוי איני יכול לסבל, איני יכול לסבל את
הענויים הנוראים האלה! ויתאספו כל קרוביו
ליד מטתו לשמע צעקותיו וקריאותיו ותאחזם
בהלה ורעדה לשמע דבריו הנוראים, שהיה
אומר להם האם אינכם רואים את היצורים
המבהילים הללו שחורים כפחם ופרצופם מזויע
ומבהיל והם מתקרבים אלי ובידיהם נבלי חרס
מלאים גחלי אש ורוצים לרוקן אותם לתוך פי
שמלאתי אותו בימי חיי בדברי שחוק וליצנות

ונבלות הפה? אוי ואבוי אוי ואבוי איכה אוכל
לשאת את כל הענויים האלה? ראו איך הם
מכינים לי שלשלאות של ברזל לקשר את ידי
ורגלי ולענות אותי ענויי תפת!

צעקותיו הפלתי פוסקות של המסכן שהיה צועק
בקולי קולות נשמעו בכל העיר, והתאספו כל
אנשי העיר והיו שומעים את דברי ודויו הנוראים
שהיה חוזר עליהם כל פעם שרואה עוד אדם
נכנס לחדר אשר בו נמצא, וכשהיה רואה מישהו
מחבריו שפמותו נכנס, היה צועק עליו ואומר
לו אוי לך גם אתה לא תמלט מכל זה, שגם
אתה היית ליצן ופיה מלא דברי שקוצים ונבלות
הפה, וכאשר היה רואה שנכנס אחד מחבריו
שאמנם לא היה מדבר נבלות הפה אבל היה
צוחק ונהנה מדבריו והיה בזה מעודד אותו
לדבר עוד דברי הבלים ושטויות, היה אומר לו
זכר יום פלוני ששמעת אותי מדבר דברי נבלה
ובמקום להשליך עלי את נעליך ולהשתייכן,
אתה להפך עוד צחקת ונהנית מדברי וקר גרמת
לי להוסיף עוד בדברי נבלות הפה, גם אתה
לא תמלט מהענש הנורא המעמד לי בעוד זמן
קצר, והיה צועק ומגלה לכל הנוכחים את חמרת
הענשים, והענויים הנוראים אשר מכינים לו
אותם מלאכי חבלה מפחידים ומבהילים, שהיו
מראים לו מה מצפה לו כשרק תצא נשמתו
מגופו בעוד זמן קצר.

שלשה ימים ושלשה לילות היה המסכן במצב
מבהיל זה, ובלילה האחרון הכניס שתי ידי
לתוך פיו ופתח אותו לרוחה בכל כחו והיה
צויע ואומר: השליכו! עכשו את האש לתוך
פיו והיה צועק ובוכה בכיות נוראות מזעזעות
כל לב אכזר, ותוך כדי כך יצאה נשמתו. וכל
העם העומדים שם קבלו על עצמם תשובה
גמורה ממה שראו עיניהם.

ממעשה נורא זה יראה האדם כמה חמור עון
זה של שירי עגבים ונבלות הפה ושירי גוים
המטמאים את הגוף והנשמה. וכיצד יכול אדם
שיש לו טפת שכל בקדקדו לנבל ולטמא את
פיו ואחר כך יעמד להתפלל באותו פה מלא
סרחון ולכלוך. ובכן, יזהר מאד מאד האדם
מלהתקרב ולהתחבר לאנשים פוחזים ולצים
כאלה המנגנים ושרים שירי עגבים ושירי גוים
המלאים נבלות הפה, ואם נדפמן לו לשמע לא
ישתק אלא ימחה בלשון רכה כדי שיתקבלו
דבריו ויסביר את חמרת העון אולי יעזרהו
ה' יתברך ויחזירם בתשובה, ואם יצליח בכך
אשריו ואשרי חלקו. ה' יתברך יחזירנו בתשובה
שלמה אמון.

בס"ד

"תורה מפוארה בכלי מפואר"

אבא יקד!

- ♦ תמיד רצית בשבילי בקך את הטוב ביותר!
- ♦ בדאי היית מעוניין שכאשר בקך בשטת "בר מצוה" (כיתות ד' ח'),
- ישוה רק בחברת בחורים בוגרים ורציניים, עם שאיפות לדוממות
- ♦ ברור שהיית מעדיף שבשנים אלו בקך יקבל את ההכנה והדאוויה
- שתוכל אותו להצלחה בס"ד בישיבה קטנה!

▶▶▶ כעת הדבר בס"ד בהישג ידך!!! ◀◀◀

המכינה לישיבה החדשה
"עץ חיים"

בבנין הישיבה המפוארת "דרכי העיון" - כסא רחמים
רחוב הרב פרדו 18 בני ברק

ובפיקוחו והשגחתו של ראש הישיבה הרב"ה גר' מרדכי מאוז שליט"א

"בכלי
מפואר"

- ◀ בנין חדש, גדול ומפואר ביותר!!
- ◀ בית מדרש מרהיב ומרווח, המרחיב את הדעת!!
- ◀ פנימייה וקדחתית, תנאים מפנקים מהטובים בארץ!!
- ◀ ארוחות עשירות, מכובדות ומגוונות!!
- ◀ עידודים ותמריצים רבים!!
- ◀ פעילויות מגוונות במשך השנה!!
- ◀ מענה מידי, חם ואכפתי לכל צרכי דגעים!!

כל מי שיש לו
בן תורה
חזק
בן אלק!!!

"תורה
מפוארה"

- ◀ שיעורים וסדרים, באווירה ישיבתית!
- ◀ רמה לימודית ועיונית גבוהה!!
- ◀ רמ"ם ומחנכים מעולים, מסורים ובעלי נסיון!!
- ◀ דגש על "ידאה הקודמת" - לחכמה מרוסמת!!
- ◀ שמירה מידיה על ביצור חומות הקדושה!!
- ◀ שירותי הכנה לדוממות השאיפת, מטרולי דמשגידים!!
- ◀ אוירה משפחתית, שמחה ונעימה!!

בהשגחתו המסורה, תחת דיין האמונות של המנהל הרב יאיר טדבלסי שליט"א

הרישום בד"ר

בס"ד מתגבשת קבוצות מעולות לכיתות ד' ח' והדרישום עומד להסתיים, הזריז נשכר!

הרב אורי סיסקא
054-8463584

הרב יאיר טרבלסי
050-4158555

הרב אליהו אלקרי
050-4115581

שים לב! נשארו מקומות אחרונים לשיעור אי ישיבה קטנה,
לישיבתנו החדשה והמפוארת "דרכי העיון" (סניף "כסא רחמים ב"ב"), **כל הקודם זוכה!**
בענין הישיבה לפנות לרשם, הרב יוסף מושייב 054-8402011

דברי התעוררות ממרן מופה"ד רבנו עובדיה יוסף זצ"ל

לאמירת תיקון חצות בימי בין המצרים

(נמסר בשיעורו הגדול במוצ"ש "חזון" תשס"ו)

כתוב בפסוק, "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים" (זכריה ח). נבוכדנאצר הרשע מלך בבל צר על ירושלים בעשרה בטבת אין יוצא ואין בא, ובכל זאת היה מעט מזון בירושלים והסתדרו משך שנה וחצי - עד שבעה עשר בתמוז בשנה שאחריה, אז 'ויחזק הרעב בעיר' (ירמיה נב), אנשים גוועים בראש כל חוצות, והובקעה העיר. נכנסו חייליו והכו אנשים נשים וטף באכזריות גדולה, ועל כולם נבזזו רב הטבחים הביא סנהדרי גדולה ושחט אותם על דמו של זכריה, הביא תינוקות של בית רבן ושחט אותם על דמו של זכריה, (גיתין נז:) והיה צערם גדול... עד לחרבן בית מקדשנו שהיה ביום תשעה באב.

וכל הימים האלה משבעה עשר בתמוז עד תשעה באב קוראים אותם ימי 'בין המצרים', ונוהגים בהם קצת אבלות, כל אדם ואדם יעשה מה שיכול. אך אמנם יש דברים כללים שנהגו בהם כלל הציבור, ופורץ גדר ישכנו נחש. מנהג טוב שכתב אותו רבנו האר"י: בימים האלה בין י"ז בתמוז לתשעה באב בכל יום בצהרים אחר חצות יש התעוררות הדינים. ישב מעט בארץ ויאמר את המזמורים של תיקון רחל בלבד.

זכורני כשהיינו בשיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, היה רבי בן ציון חזן זצ"ל, כשמו כן הוא 'חזן', היה לו קול נעים מאוד, והיה קורא איתנו תיקון רחל, והיינו כולנו יורדים לבית הכנסת של פורת יוסף, ויושבים בארץ, והרב אומר תיקון רחל. היה לו קול חנון והיה בוכה בדמעות שליש וכולנו היינו בוכים יחד איתו, וקוראים תיקון רחל. וחשוב מאוד לנהוג ולעשות דבר זה כיון שרבנו האר"י אמר שיש בזה תועלת גדולה לומר התיקון בימים אלה, (זה לוקח חמש-שבע דקות). וכ"ש תיקון חצות של הלילה שמעלתו גדולה הרבה יותר, ומי שאומר יושב לו שחר גדול.

מי שבוכה על חורבן בית המקדש, מי שבוכה על הריגת הצדיקים, הקב"ה ויבנה לנו בית מקדשינו...

(נדפס בירחון "יתד המאיר" תמוז תשע"ט, 201, ס"י קכז)

זכורני כשהיינו בשיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, היה רבי בן ציון חזן זצ"ל, כשמו כן הוא 'חזן', היה לו קול נעים מאוד, והיה קורא איתנו תיקון רחל, והיינו כולנו יורדים לבית הכנסת של פורת יוסף, ויושבים בארץ, והרב אומר תיקון רחל. היה לו קול חנון והיה בוכה בדמעות שליש וכולנו היינו בוכים יחד איתו, וקוראים תיקון רחל. וחשוב מאוד לנהוג ולעשות דבר זה כיון שרבנו האר"י אמר שיש בזה תועלת גדולה לומר התיקון בימים אלה, (זה לוקח חמש-שבע דקות). וכ"ש תיקון חצות של הלילה שמעלתו גדולה הרבה יותר, ומי שאומר יושב לו שחר גדול.

מי שבוכה על חורבן בית המקדש, מי שבוכה על הריגת הצדיקים, הקב"ה

זכורני כשהיינו בשיבת "פורת יוסף" בעיר העתיקה, היה רבי בן ציון חזן זצ"ל, כשמו כן הוא 'חזן', היה לו קול נעים מאוד, והיה קורא איתנו תיקון רחל, והיינו כולנו יורדים לבית הכנסת של פורת יוסף, ויושבים בארץ, והרב אומר תיקון רחל. היה לו קול חנון והיה בוכה בדמעות שליש וכולנו היינו בוכים יחד איתו, וקוראים תיקון רחל. וחשוב מאוד לנהוג ולעשות דבר זה כיון שרבנו האר"י אמר שיש בזה תועלת גדולה לומר התיקון בימים אלה, (זה לוקח חמש-שבע דקות). וכ"ש תיקון חצות של הלילה שמעלתו גדולה הרבה יותר, ומי שאומר יושב לו שחר גדול.

מי שבוכה על חורבן בית המקדש, מי שבוכה על הריגת הצדיקים, הקב"ה

דברי התעוררות ממרן ראש הישיבה שליט"א לאמירת תקון חצות בימי בין המצרים

בבית הכנסת הגדול וק"ק תלמוד תורה נאספים ביום קהל גדול ומקוננים ובוכים בכל יום כמצות רבנו האר"י ז"ל וכו'. ע"ש.

גם בעוב"י תונס יע"א, היה מנהג פשוט בימים אלה בבתי כנסיות לומר תיקון חצות בשעה 12.30 (בערך) בצהרים שאז הוא זמן חצות היום, ובעלי-בתים פשוטים סוגרים חנויותיהם ובאים לבית-הכנסת וחולצים נעליהם לומר תיקון רחל, ובסופו נוסח אי לי על גלות השכינה וכו' (שתיקן מרן החיד"א), ואחריו קינה אחת מקינות הנדפסות בסידורים (קול ברמה, על היכלי, ועוד). ולבסוף: עורה נא ימינך רמה וכו' התנערי מעפר וכו' פתח אליהו וכו', וקדיש על ישראל. (ובשנת התשכ"ב שהיה מרן ר' מצליח מאזוז זצ"ל ראש ישיבת חב"ד בתונס, הנהיג שיאמרו בתקון חצות גם קינות ליל ט"ב ויום ט"ב על הסדר, כדי שילמדו התלמידים מנגינות הקינות ביום ט"ב).

חבל שמנהג יקר זה (ככל המנהגים היפים והקדומים שלנו) הולך ומשתכח בימינו גם בין ההמונים וגם בין תלמידי חכמים, ואין איש שם על לב. אם לגבי תיקון חצות בלילה ישנו תירוץ ידוע "אונסא דשינה שאני", מה נענה ביום? כדאי מאוד לחדש מנהג זה בימינו, ואם אי אפשר בחצות היום בדיק, אפשר סמוך למנחה להתאסף לומר תיקון חצות במנין. וכל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה בביאת גואל צדק בב"א.

עד ימי רבנו האר"י ז"ל נהגו בקהלות ספרד לקונן על החורבן בשלש שבתות דפורענותא, כמה קינות באמצע התפלה (נדפסו בסדר ארבע תעניות ליורנו), וגם את ההפטרות אמרו בניגון קינות (עיין בשו"ת הריב"ש סימן קי"ב, ובכה"ח סימן תקנ"א אות י"ד, ועוד). לעומת זאת בחול לא היה שום סימן היכר לאוירת בין המצרים, איש איש על עבודתו ועל משאו. והמליצו על כך בדרך חצות: "שִׁפְתַּי מִשּׁוּשׁ לִבְנוֹ, נִהְפַּךְ לֵאבֹל מִחֲלָנִי"? אתמהא. עד שבא האר"י ז"ל וביטל כל מנהגי אבל וצער בשבתות, ולעומת זה תיקן אמירת "תיקון חצות" יום יום בימי החול, והילך לשונו בשער הכוונות: מנהג טוב וכשר הוא מאוד לכל בעל נפש לשבת באבילות אחר חצי היום בכל אלו הימים, ולבכות בכיה ממש על חורבן הבית וכו'. כי אז הוא התעוררות הדינים, בסוד כי יטו צללי ערב" (וכ"כ בפרי עץ חיים, מגן אברהם, אליה רבה, באר היטב, משנה ברורה). וכן נהגו בקהלות קדושות בכל מקום. (כף החיים סימן תקנ"א אות רכ"א).

ומרן החיד"א (בספר מורה באצבע סי' ר"ל) כתב: טוב לומר סדר תיקון רחל בכל יום מבין המצרים אחר חצות, וכן נהגו בא"י תוב"ב ע"פ כתבי רבנו האר"י זצ"ל, והוא מנהג ותיקין. ע"כ. ובספרו "שם הגדולים" (מערכת ספרים, קצור תקפו כהן) כותב: ודע כי בארעא קדישא לא נמצא איש מפקפק על שום דברי תורה ורז"ל ח"ו, והכל מתאבלים על החורבן בעוה"ר ומתאמצים לומר כל לילה תיקון חצות וכו', ובימי בין המצרים

בס"ד

ספר שונה הלכות לשנת התשפ"ב

ידועים דברי רבותינו:
"מידת זכוי הרבים
היא מידה גדולה
שאין למועלה מומנה,
והרי מעלה זו יותר גדולה
מאשר ישב איש בודד
וצדיק בעולם".

מופץ ביותר
מ-10,000
עותקים!

שונה הלכות

לעילוי
נשמה

להצלחה

לברכה

ב- 360 ש' בלבד אתם יכולים לשמח את יקיריכם!
תוכלו לבחור עמוד של הלכה יומית בתאריך המיוחד לכם להנצחה
או לברכה בספר "שונה הלכות" המודפס ע"י המוסדות ונלמד
באלפי בתי כנסיות ובתי אב בארץ ובעולם.
כל תרומה נוספת לפרוייקט הקדוש הזה תתקבל בברכה

למסירת שמות יקיריכם התקשרו או שלחו הודעה:

08-6727523

או בעמודות נדרים פלוס

אי בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22. נא לשלוח
התשובות עד יום ראשון
בערב
בין הפותרים נכונה
יוגרל פרס (חובה לציין שם
וכתובת בצורה ברורה)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מחוך שימורו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לערך גאלה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

עורך הרחבה
שמעון צוקאן שליט"א

הלכה נאמנה

לחצונו הבית. (ועשיתי סימון יפה: "הקסר ממנו
גון ואנחה" - "גון" עולה 69 ש"ח דעת הרמב"ם,
ואנחה" עולה 70 ש"ח דעת רבנו תם). (גליונות:
173 אות ט"ו, 23 אותיות מ' - מ"ה והערה 36, 72
אותיות ט"ז, י"ט, ו-121 אות כ"ו).

בשבע הבא (באב) **יום האזכרה של רבנו
הארי.** הוא הגיע לצפת בשנת ש"ל, למד
קצת אצל הרמב"ם - רבי משה קורדובריו,
ואחר ששהה נפטר היה ממשיך דרכו, אבל
השיטה שלו בקבלה עמקה הרבה יותר.
ונפטר ביום ה' באב שנת של"ב. (גליון 122
הערה 13).

**הנאון רבי שריה דבליצקי ז"ל נפטר בליל
שבת ב' באב, בן תשעים ושלוש.** ראיתי
בשמו, על מה שהאשכנזים נוהגים לומר
בסוף החפץ "חזק חזק ונתחזק", ש"ח טעות.
וצריך לומר **ונתחזק** במקום, כי זה סוף משפט.
ובכל מקום אומרים ככה, כמו "כי על כל
ינגדל" (דניאל י"א ל"ז), אמנם תמיד אמרתי
שצריך לומר ונתחזק בפסח, כי כתוב בפסוק
"חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלקינו"
(שמואל ב' י"ב), אבל הוא אומר שיותר
נכון בקמץ, כי זה סוף משפט, ובפסוק יש
המשך שם. לכן זו הקריאה הנכונה, "חזק
חזק ונתחזק". שילמדו את זה לחמש הבא
בעזרת ה'. (גליון 173 אות ד') (גליון 173 אות י"ז).

**א. היום שמזכירים שנות החרבן [בית
המקדש השני], כל העולם טועים בזה,
וחושבים שהחרבן היה בשנת 68 למנין
הגוים. ולכאורה משמע ככה מרש"י (בעבודה
זרה דף ט' ע"ב בד"ה כי מעיינת), פעם כתבתי
באריכות על זה (עיין בספר בינה לעתים הנד"מ
בקונטרס ברכת החמה עמ' ר"ג), גמי שרצה
להבין את הדברים, יפתח שו"ת המבי"ט
(ח"א סוף סימן נ). והרמב"ם בשלש מקומות
(בהקדמתו לחבורה החזקה, בפ"י מהלכות
שמיטה ה"ד וה', ובפ"א מהלכות קידוש החדש
הט"ז), ויראה שהחרבן היה שנה לאחר מכן.
לכן בשנה הזאת 2021 למנינם, צריך להוריד
מזה 69 שנים, וישארו 1952 שנה. אמנם
יש דעה אחרת פחות שנה (והיא דעת רבנו
תם (תוספות בעבודה זרה דף ט' עמוד ב', בדבור
המתחיל האי מאן) שמוזכרים 70 שנה ממנין
הגוים, וכך פתב בכל ספרי ההיסטוריה בינים, שבית
המקדש השני נחרב בשנת 70 למנין הגוים),
אבל הנה יש לנו את הרמב"ם והמבי"ט
שכותבים ככה. וגם ספר מעלות המדות (עיין
בהקדמת המור"ל שם עמ' ז') והג"א (חושן משפט
סימן ס"ז ס"ק ח'), ואנארים ותמים (ח"מ סימן
ס"ז ס"ק"ב בתומים שם), כותבים ככה. אמנם
האשכנזים לא מזכירים את שנות החרבן
בכלל, אבל הספרים שמזכירים קדאי לדיק
בזה. לכן השנה הזאת היא שנת 1952 שנה**

ידע ידע

בקרבת תשעה באב ה'ינו אוספים אבנים קדי
לשים כל אחד תחת הכרית. (גליון 24 אות ל"ו).
ג. מרן (בשלחן ערוך סימן תקנ"ה ס"א) **כותב על פי
הראשונים שבוים תשעה באב לא מניחים תפלין
בשחרית.** ובחזק לארץ בכל עדות הספרדים
נהגו כן, ובאים לבית הכנסת כמו ביום חל
אבל בלי טלית ותפלין, עד מנחה. אבל על פי
הפוסקים המקובלים צריך להתפלל שחרית
בטלית ותפלין. לכן אבא עליו השלום היה
מתפלל שחרית בבית (אבל היה מתפלל בהגן
החמה, כי לדעת המשנה ברורה (סימן נ"ח בביאור
הלכה בד"ה ומצוה) אם אדם מתפלל בהגן ומת לו
לכתחלה (אם אין לו מנין בהגן) להתפלל ביחיד. וכן
דעת החזון איש (פאר הדור ח"ב עמ' ל'), אבל היום מי
יכול לעשות קדישר הנה אחרי שהתעצב מהתענית?
וגם אני נוהג בלי נדר להתפלל בבית עם טלית
ותפלין. וגם בגרר נהגו ככה (ברית כהונה
מערכת הת"י אות י"א). וגם הגן איש ח"י (ש"א
פרשת דברים אות כ"ה) כותב פיצא בזה. אמנם
**במינו מרן הרב עובדיה זצ"ל הנהיג כמעט
בכל ארץ ישראל להתפלל בטלית ותפלין**
(שו"ת יחזקאל דעת ח"ב סימן ס"ז, וחזון עובדיה-ד'
תעניות עמ' שס"ו), ולכן זה מנהג רב העולם
כאן בארץ. וכן הנכון בזה. אבל אם אדם
רוצה שלא מתפללים בטלית ותפלין, שגיג
בבית ותפלין שם, ואחר כך יבא לשמע ולקרא
את הקניות. 173

**א. בקריאת הקניות בתשעה באב צריך לדלג על
כל הנחמות.** כך כותב הפרי חדש (בלקוטים סימן
תקנ"ט ס"ה), וזה נכון. לכן אם תראה קניה שיש
בסופה נחמה, תדע שהיא לא חברה בשביל
תשעה באב, אלא בשביל השבתות שלפני
תשעה באב, שבת "דבר" ושבת "שמעני" ושבת
"חזון". אבל בתשעה באב עצמו לא אומרים
נחמה, כי לא יתכן שתאמר נחמה ושוב פעם
תבכה, "נחמתי מעיקרא", אין דבר כזה. (גליון
173 אות י"ט).

**ב. נוהגים לשים אבן תחת הכרית בליל תשעה
באב** (ראה שלחן ערוך והרמ"א סימן תקנ"ה סעיף ב').
וזה על פי המקדש (תנחומא פרשת ויצא אות ב')
על הפסוק "והנה מלאכי אלקים עליהם ויורדים
בו" (בראשית פרק כ"ח פסוק י"ב), שאומר: מי
זה המלאכים? זה מלאכי חבלה, ויעקב אבינו
ראה את המלאכים של שרי אמות העולם
שעולים ויורדים, השר של בכל עולה ויורד,
השר של יון עולה ויורד, השר של פרס עולה
ויורד, ואלו השר של אדום הולך ועולה בלי
סוף, אז יעקב אבינו היה מתפלל: עד היכן
יגיע השר הזה? אמר לו הקדוש ברוך הוא:
אל תדאג, "אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים
שים קנך משם אורידך נאם ה'" (עובדיה פרק
א' פסוק ד'), ואם כן יעקב אבינו ראה בחלומו
את הגלילות - כי הוא ראה את כל השרים של
אמות העולם, והוא שם אבן מראשיתו. ולכן

חידה

רק נרמז במשנה ומדוע?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות
ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505
שלוחה 21

(חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה).

נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב
פתיח: **משלוח קורבן:** כמה שנים עשה נבוכדנצר מצור על
ירושלים? שנה וחצי. הוכחה: דוד מלוטבסקי - בית שמש
מחזור התמונה: מרת ארבעה רבי נסים קרליץ זצ"ל ורבי מיכל
יודא ליפסקוביץ זצ"ל. הוכחה: אברהם אלקנה אלמד - ירושלים.

למען חספר

בעולם, וגם מלחמת העולם הראשונה היתה ביום
תשעה באב (בשנת תרע"ד), והיא נמשכה ארבע שנים,
ומיליוני אדם נהרגו בה. (וגם חרבן גוש קטף היה ביום
תשעה באב. מלחמת העולם הראשונה היתה כאן:
ויאסף לעצמה מלחמת העולם השנייה. מתי התחילה
המלחמה הזאת? ביום שבעה עשר באלול בשנת תרצ"ט 1) בספטמבר
1939). היום איראן עושה מה שרוצה, ואנחנו צועקים ואין מי שישמע
אותנו. כי באירופה לא אכפת להם מהיהודים. אבל אם אנחנו נשמר
על התורה ונכבד לומדי תורה ונכבד את השבת, יהיה לנו יותר טוב. אי
אפשר לכת' מהקדוש ברוך הוא, "אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברך"
(תהלים קל"ט ז'). כל דברי ירמיה שם כמו שפדברים על הדור הזה.
אנחנו מסמכים בהפסדה (שם ד', א'): "אם תשוב ישראל נאם ה' אלי
תשוב", מה הפרוש אלי תשוב? הרמב"ם (פ"י מהלכות תשובה ה"ו)
מסביר הכונה: אם תשוב ישראל נאם ה' בי תדבק, וממילא איראן
תשבר ורשעה תשבר, ולא תפחד משום מדינה ואמה בעולם. (גליון
173 אותיות י"ב בי"ג).

"כל מבקשיה לא ייעפו בחדשה ומצאונה"

נקרא בהפסדה מה שירמיה הנביא אומר (ב, כ"ד): **"פרה למד מדבר,
באות נפש שאפה רוח, תאנתה מי ישיבנה, כל מבקשיה לא ייעפו,
בחדשה ומצאונה"**. מה הכונה בחדשה ומצאונה? פעם מדינת ספרד
היתה חצייה ערבית וחצייה נוצרית, ומלך ספרד הרשע שהיה בעיר
הנוצרית נלחם בערבים וגרש אותם, וכלם נשארו ונוצרים למחצית.
אבל מה יעשה עם היהודים האלה? הוא הכריז בפסח (שנת רנ"ב, 1492
למנינם): עד יום האחרון של אוגוסט, שהיהודים צריכים או להתנצר או
לצאת מקאן בלי כלום. ואפילו ימכרו בדרים, אף אחד אינו קונה מהם,
כי הרי הם יוצאים בלי כלום בלאו הכי. היום האחרון של אוגוסט היה
ז' באב, והיהודים בקשו ארפה עוד כמה ימים. הוא נתן להם עוד ימים,
וזה היה תשעה באב בדיק. ביום הזה היה חרבן בית ראשון, חרבן בית
שני, חרבן ביתה, וגם חרבן ספרד. אברבנאל שחי בזמן גרוש ספרד,
מסביר בזה כונת הפסוק: **"כל מבקשיה לא ייעפו בחדשה ומצאונה"**,
כלומר בחדש של חז"ש אב ומצאו אותם. ויש לי רמז לזה, "בחדש-
ה" - בחדש ה', החדש החמישי. אבל אברבנאל לא ידע מה עוד יהיה